

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис) Лада ШПІНЯН
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Управління фінансовою стійкістю підприємства**

Виконав: здобувач 5 курсу, групи ЗФІ-2-4М

Додатко Яна Ярославівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Толстенко Оксана Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Наталія Скопенко
(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____ Додатко Я.Я.
(підпис)

Київ – 2023 р.

думками науковців, рис.2.1. організаційна структура підприємства АТ КІЕП, рис.2.2. організаційно-розпорядницькі документи АТ КІЕП, табл.2.1 показники для визначення типу фінансової стійкості АТ КІЕП за 2017-2021 рр, табл.2.2 система параметрів для ідентифікації типу фінансової стійкості підприємства за показниками достатності джерел покриття запасів, табл.2.3 показники фінансової стійкості АТ КІЕП за 2017-2021 рр, табл.2.4 оцінка балансу АТ КІЕП за 2017-2021 рр

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Толстенко О.Ю		
II	Толстенко О.Ю		
III	Толстенко О.Ю		

7. Дата видачі завдання 13 жовтня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	15.10.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2022	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2022	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2022	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	09.01.2023	
6	Попередній захист	17.01.2023	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	24.01.2023	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	30.01.2023	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	02.02.2023	

Здобувач

_____ (підпис)

Додатко Я.Я.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Толстенко О.Ю.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Додатко Я.Я. «Управління фінансовою стійкістю підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2022.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних аспектів управління фінансовою стійкістю підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність фінансової стійкості підприємства, його фактори, систему показників, стратегію управління та методику оцінки фінансової стійкості підприємства.

У другому розділі проведено аналіз господарської діяльності АТ «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект», здійснено аналіз його фінансової стійкості та оцінку ймовірності банкрутства підприємства.

У третьому розділі запропоновано заходи щодо підвищення фінансової стійкості АТ «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект» та розраховано економічний ефект від реалізації запропонованих заходів на підприємстві.

***Ключові слова:** фінансова стійкість, ймовірність банкрутства, ліквідність, тип фінансової стійкості, метод А-рахунку, фінансовий потенціал.*

ANNOTATION

Dodatko Y.Y. "Management of financial stability of the enterprise"

Qualification work for the educational degree "Master" in specialty 072 - Finance, banking and insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2022.

The qualification work is devoted to the solution of theoretical, methodological and practical aspects of managing the financial stability of an enterprise.

The paper consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references and appendices.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the research objectives.

The first section reveals the essence of financial sustainability of an enterprise, its factors, system of indicators, management strategy and methods for assessing the financial sustainability of an enterprise.

The second section analyzes the economic activities of JSC "Kyiv Research and Design Institute "Energoproekt", analyzes its financial stability and assesses the probability of bankruptcy of the enterprise.

The third section proposes measures to improve the financial sustainability of JSC "Kyiv Research and Design Institute "Energoproekt" and calculates the economic effect of implementing the proposed measures at the enterprise.

Keywords: *financial stability, probability of bankruptcy, liquidity, type of financial stability, A-account method, financial potential.*

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.1 Сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що її обумовлюють.....	10
1.2 Система показників та методика оцінки фінансової стійкості підприємств.....	17
1.3 Стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства	30
Висновки до розділу 1.....	38
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КИЇВСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ТА ПРОЕКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ «ЕНЕРГОПРОЕКТ»	39
2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства	39
2.2 Аналіз фінансової стійкості підприємства	44
2.3 Аналіз та оцінка ймовірності банкрутства підприємства	51
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	60
3.1 Організаційно-управлінські аспекти забезпечення фінансової стійкості підприємства.....	60
3.2 Розробка заходів щодо підвищення фінансової стійкості підприємства ..	66
3.3 Розрахунок економічного ефекту від реалізації запропонованих заходів на підприємстві.....	69
Висновки до розділу 3.....	75
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства, тому аналізувати фінансову стійкість будь-якого підприємства є нагальною необхідністю, адже за допомогою цього аналізу можна виявити сильні і слабкі позиції різних підприємств. Менеджери використовують ці дані для контролю діяльності підприємства, щоб не допустити банкрутства. Кредитори уважно стежать за показниками фінансової стійкості, щоб пересвідчитись, що підприємство може сплатити за своїми короткостроковими борговими зобов'язаннями, а також покрити свої фіксовані платежі доходами. Банки значною мірою будують свою кредитну політику, зважаючи на фінансову стійкість підприємства. Фінансові експерти використовують ці показники для порівняння відносних переваг різних підприємств.

Виняткового значення набуває визначення кількісних і якісних величин, які б характеризували стабільність, надійність підприємства як партнера в ринкових відносинах, його здатність маневрувати фінансовими ресурсами для досягнення ефективної підприємницької діяльності. Тому важливим є обґрунтування методики визначення і управління фінансовою стійкістю підприємства, основних критеріїв та показників її оцінювання, встановлення місця цієї оцінки в системі фінансового аналізу та фінансового менеджменту. Особливої уваги потребує виявлення закономірностей дії внутрішніх та зовнішніх факторів зміцнення фінансової стійкості вітчизняних підприємств. Отже, малодослідженим залишається питання, за якими саме показниками фінансової стійкості можна найбільш повно та точно визначити ступінь фінансової стійкості підприємства та приймати рішення щодо управління нею.

Значну увагу дослідженню фінансової стійкості підприємства приділили як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, а саме: Бланк І.А., Поддєрьогін А.М, Філімоненков О.С., Кірейцев Г.Г., Тарасенко Н.В., Павловська О.В., Ізмайлова К.В., Плиса В.Й., Котляр М.Л., Кондрат`єв О.В., Крейніна М.Н., Терещенко О.О., Білик М.Д., Свешнікова М.С., Чупров С.В.

Метою роботи є дослідження управління фінансовою стійкістю підприємства та розробка рекомендацій щодо її покращення на підприємстві АТ КІЕП. Досягнення мети обумовило необхідність постановки та вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність, роль і значення фінансової стійкості, та основних факторів, що на неї впливають;
- провести дослідження основних методик аналізу фінансової стійкості підприємства;
- описати організаційно-економічну характеристику підприємства;
- провести загальну характеристику та аналіз фінансової діяльності АТ КІЕП;
- характеристика показників фінансової стійкості підприємства;
- проаналізувати систему показників фінансової стійкості АТ КІЕП;
- оцінити фінансову стійкість підприємства;
- визначити основні напрямки підвищення фінансової стійкості на підприємстві;
- розробити заходи щодо підвищення фінансової стійкості підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою стійкістю підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства з метою визначення напрямків щодо їх покращення та вдосконалення.

Методи дослідження. В основу дослідження покладено діалектичний метод пізнання. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу і

синтезу, а саме: групування, типізація, порівняння, економіко-математичне моделювання та графічне представлення результатів дослідження. Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп'ютерних технологій і програмного забезпечення.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчо-нормативні акти України, публікації у фахових виданнях наукового спрямування; статистичні та аналітичні матеріали, а також фінансова звітність та статистична інформація діяльності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління фінансовою стійкістю АТ КІЕП та підвищення рівня його фінансової стійкості шляхом використання даних рекомендацій у діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що її обумовлюють

В сучасних економічних умовах більшість підприємств мають дуже складне фінансове становище, значна частина прибутку носить інфляційний характер, не поліпшується положення і з платоспроможністю. Такий стан економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, подолання безгосподарності, активізації підприємництва, ініціативи і т. д. Для стабільного розвитку необхідне досягнення стійкості високого порядку – динамічної стійкості або стійкого розвитку.

Однією з характеристик стабільного стану підприємства є його фінансова стійкість. Вона обумовлена як стабільністю економічного середовища, в рамках якого підприємство здійснює свою діяльність, так залежить і від результатів його функціонування, його активного і ефективного реагування на зміну внутрішніх і зовнішніх факторів. У науковій літературі поняття «стійкість» ототожнюється з такими поняттями, як сталість (незмінність, постійність) та стабільність (забезпечення сталості). Кібернетичний підхід трактує стійкість як збереження незмінності деяких інваріант системи у процесі змін її стану. Економіко математичний підхід до визначення стійкості характеризується твердженням про умови, які

забезпечують системі стан рівноваги або утримання її характерних ознак на відповідному рівні.

Існує неоднозначність трактувань при визначенні поняття «фінансова стійкість». Одні вчені характеризують фінансову стійкість як довготривалу платоспроможність. Інші – як раціональну структуру та склад оборотних активів, їх використання. Треті вважають, що вона відображає стабільність діяльності підприємства в довгостроковій перспективі та визначається співвідношенням власних і позикових ресурсів і їх ефективним використанням. Дослідивши публікації з даного питання, було виокремлено декілька визначень цього поняття (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

**Визначення поняття «фінансова стійкість підприємства»
науковцями**

Автори	Поняття фінансової стійкості
Тютюнник Ю.М	Здатність підприємства функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу активів і пасивів у мінливому економічному середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику [3, с. 351].
Матковський С.О	Забезпеченість запасів підприємства сталими джерелами їх формування, гарантована платоспроможність, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і поведінки партнерів [4, с. 438].
Непочатенко О.О	Ефективне формування, розподіл і використання фінансових ресурсів підприємства [5, с. 222].
Грабовецький Б.Є.	Надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів та інвесторів і рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування [6, с. 216].

Продовження табл.1.1

Гринів Б.В.	Здатність підприємства здійснювати і розвивати свою діяльність в умовах конкуренції та ринкової нестабільності, зберігаючи задовільну структуру капіталу та динамічну фінансову рівновагу активів і пасивів, що забезпечує нормальну ліквідність, поточну і перспективну платоспроможність [7, с. 295].
Білик М.Д.	Такий стан фінансових ресурсів підприємства, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення [8, с. 394].

Фінансову стійкість підприємства характеризують такі чинники:

- фінансова забезпеченість безперервності діяльності;
- фінансова незалежність від зовнішніх джерел фінансування;
- здатність вільно маневрувати грошовими коштами;
- забезпечення покриття затрат на розширення та оновлення виробництва;
- стабільне перевищення доходів над витратами [10, с. 284].

В.І. Оспіщев у своїй праці [11, с. 220] виокремлює внутрішні і зовнішні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Основні фактори представлено на рис. 1.1.

Слід зазначити, що внутрішні та зовнішні фактори взаємопов'язані, але їх вплив на фінансову стійкість підприємства може різноспрямованою, тобто одні – позитивно, інші – негативно. Тому позитивний вплив певного фактора може бути зниженим або повністю ліквідований негативним впливом іншого, більш вагомого фактора.

В процесі функціонування кожне підприємство має зберегти не лише стійкість свого становища, але й збалансувати внутрішні можливості із впливом зовнішнього середовища для досягнення стану нової якості, що дасть змогу розвиватися.

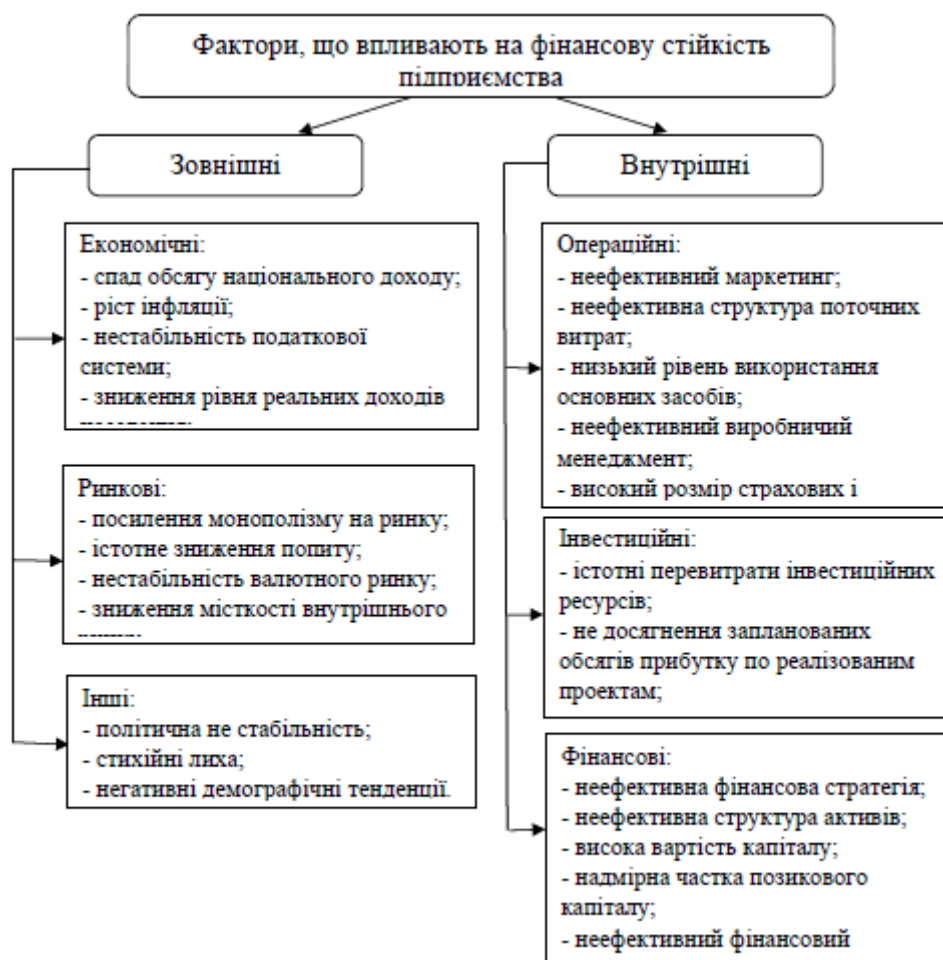

Рис. 1.1. Фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства
Джерело: розробка автора [24]

Аналіз фінансової стійкості підприємства дає змогу оцінити здатність підприємства адаптуватися до умов зовнішнього середовища та визначити ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування.

Зміст і завдання аналізу фінансової стійкості підприємств впливають насамперед із функцій, які він виконує. З урахуванням підходів до аналізу господарської діяльності можна запропонувати і визначити декілька функцій аналізу фінансової стійкості:

- вивчення характеру впливу економічних законів на діяльність підприємства, установлення закономірностей і тенденцій економічних явищ і процесів у конкретних умовах підприємства;

- наукове обґрунтування поточних і перспективних планів — потрібно аналізувати результати діяльності підприємства, обґрунтовувати прогнози, вивчати закономірності розвитку і виявляти недоліків та помилки, це дасть можливість розробити науково обґрунтований план, вибрати оптимальний варіант рішень;

- контроль за виконанням планів і управлінських рішень — потрібно проводити контроль у процесі аналізу фінансової стійкості підприємства з метою виявлення недоліків, помилок та оперативного впливу на діяльність підприємства;

- пошук резервів підвищення ефективності функціонування підприємства на основі вивчення передового досвіду і досягнень науки та практики — оцінка результатів діяльності підприємства і виконання поставлених планів, а також оцінка досягнутого рівня розвитку і використання наявних можливостей. Об'єктивна оцінка діяльності сприяє оперативному й ефективному втручанню з метою усунення виявлених відхилень;

- розробка заходів для використання виявлених резервів у процесі функціонування підприємства сприяє формуванню рекомендацій щодо коригування тактики підприємства.

Існують певні принципи (вимоги), які повинні обов'язково виконуватися у процесі організації, проведення і практичного використання результатів при проведенні аналізу фінансової стійкості підприємств. До таких принципів відносять:

- національність (урахування специфіки тієї країни, де функціонує підприємство);

- науковий характер (аналіз має базуватися на науковому підході);

- комплексність (аналіз повинен охоплювати всі сторони діяльності підприємства, щоб установити його фінансовий стан і виробити необхідні заходи для поліпшення його функціонування);

- забезпечення системного підходу до аналізу (кожний досліджуваний об'єкт розглядається як складна динамічна система елементів, пов'язаних між собою і зовнішнім середовищем);

- об'єктивність, конкретність, точність (аналіз має базуватися на достовірній інформації, а висновки і рекомендації — обґрунтовуватися точними аналітичними розрахунками);

- дієвість (аналіз повинен ефективно впливати на діяльність підприємства, дозволяючи його керівництву вчасно виявляти недоліки, а також сприяти попередженню виникнення їх у майбутньому);

- плановість і системність (для цього необхідно організувати підприємству окремий підрозділ, що буде здійснювати аналіз його діяльності);

- оперативність (швидке і своєчасне проведення аналізу дасть змогу приймати правильні управлінські рішення, що відповідають поточній кон'юктурі ринку і пріоритетам розвитку підприємства);

- демократизм (участь в аналізі широкого кола співробітників підприємства забезпечує істотне підвищення його ефективності, що позитивно впливає на фінансові показники і згуртовує колектив).

Проведення аналізу фінансової стійкості підприємств на основі вказаних принципів може істотно збільшити ефективність і позитивні результати їх діяльності. Виходячи з періодичності проведення, аналіз фінансової стійкості підприємств може класифікуватися як щоденний, щотижневий, місячний, квартальний, річний. Залежно від спектра досліджуваних питань аналіз фінансової стійкості підприємств можна підрозділити на два види:

- повний, коли вивчаються всі аспекти діяльності підприємства, тобто зовнішні і внутрішні його зв'язки;

- тематичний, коли розглядається тільки вузьке коло питань, що дає змогу виявити можливості поліпшення окремих напрямів діяльності підприємства.

Основними джерелами інформації для аналізу фінансової стійкості і фінансового стану в цілому є фінансова звітність, яка являє собою сукупність форм звітності, складених на основі даних фінансового обліку з метою представлення користувачам узагальненої інформації про фінансове становище і діяльність підприємства для прийняття ними визначених ділових рішень.

Вивчення фінансової стійкості дозволяє оцінити можливості організації забезпечувати безперебійний процес фінансово-господарської діяльності та ступінь покриття коштів, вкладених у активи власними джерелами [12, с. 24].

Фінансовий стан підприємства, його стійкість і стабільність залежать від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, то це позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Навпаки, в наслідок спаду обсягів виробництва і продажів відбувається підвищення її собівартості, зменшення виручки і суми прибутку і як наслідок погіршення фінансового стану підприємства і його платоспроможності. Отже, стійкий фінансовий стан є підсумком грамотного, умілого керування всім комплексом факторів, що визначають результати господарської діяльності підприємства.

Стале фінансове становище, у свою чергу, робить позитивний вплив на виконання виробничих планів і забезпечення потреб виробництва необхідними ресурсами. Тому фінансова діяльність як складова частина господарської діяльності повинна бути спрямована на забезпечення планомірного надходження і витрачання грошових ресурсів, виконання розрахункової дисципліни, досягнення раціональних пропорцій власного і позикового капіталу і найбільш ефективного його використання.

Визначення меж фінансової стійкості підприємства належить до числа найбільш важливих економічних проблем в умовах переходу до ринку, бо безпосередня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів для розширення виробництва, а

надлишкова — буде перешкоджати розвитку, обтяжуючи витрати підприємства зайвими запасами і резервами [13, с. 191].

Таким чином, фінансова стійкість є найважливішою характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно має перевагу перед іншими підприємствами того ж профілю та залучень інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів.

1.2. Система показників та методика оцінки фінансової стійкості підприємств

Фінансова стійкість є однією з найважливіших характеристик фінансового стану суб'єкта господарювання. В Україні використовують різні методики оцінки фінансового стану підприємств. Різні системи показників оцінки фінансового стану і стали причиною існування кількох підходів до визначення та оцінки фінансової стійкості.

Для характеристики фінансової стійкості використовується система абсолютних і відносних показників. Найбільш узагальнюючими абсолютними показниками фінансової стійкості є відповідність або невідповідність джерел коштів для формування запасів і затрат, тобто різниця між сумою джерел коштів і сумою запасів і витрат [29, с. 163].

Для оцінки стану запасів і витрат використовують дані групи статей «Запаси» II розділу активу балансу.

Для характеристики джерел формування запасів визначають три основні показники.

а) наявність власних обігових коштів (ВОК) – визначається як різниця між капіталом і резервами та необоротними активами. Цей показник характеризує чистий оборотний капітал. Його збільшення порівняно з попереднім періодом свідчить про подальший розвиток діяльності

підприємства. У формалізованому вигляді наявність обігових коштів можна записати:

$$\text{ВОК} = \text{КіР} - \text{ПА} = \text{П1} - \text{А1} \quad (1.1)$$

де КіР – сума капіталу і резервів;

ПА – позаобігові активи;

П1 – перший розділ пасиву балансу;

А1 – перший розділ активу балансу.

б) наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і витрат (ВД) – визначається шляхом збільшення значення попереднього показника на суму довгострокових пасивів:

$$\text{ВД} = \text{ВОК} + \text{ДП} = \text{П1} + \text{П3} - \text{А1} \quad (1.2)$$

де ДП – довгострокові зобов'язання;

П3 – третій розділ пасиву балансу.

в) загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат (ЗВ) визначається шляхом збільшення попереднього показника на суму короткострокових позичкових коштів:

$$\text{ЗВ} = \text{ВД} + \text{КПК} \quad (1.3)$$

де КПК – короткострокові позикові кошти.

Цим трьом показникам наявності джерел формування запасів відповідають три показники забезпеченості запасів джерелами їхнього формування:

а) надлишок (+) або нестача (–) власних обігових коштів

$$(\Delta\text{ВОК}): \Delta\text{ВОК} = \text{ВОК} - \text{З} \quad (1.4)$$

де З – запаси.

б) надлишок (+) або нестача (–) власних та довгострокових джерел формування запасів ($\Delta\text{ВД}$):

$$\Delta\text{ВД} = \text{ВД} - \text{З} \quad (1.5)$$

в) надлишок (+) або нестача (–) загальної величини основних джерел формування запасів ($\Delta\text{ЗВ}$):

$$\Delta\text{ЗВ} = \text{ЗВ} - \text{З} \quad (1.6)$$

Виокремлення трьох показників забезпеченості запасів і витрат джерелами їх формування дозволяє класифікувати фінансові ситуації на підприємствах за ступенем їх стійкості.

Відповідно до показника забезпечення запасів і витрат власними та позиковими коштами можна назвати такі типи фінансової стійкості підприємства:

а) абсолютна стійкість фінансового стану $S = (1;1;1)$ – для забезпечення запасів достатньо обігових коштів, платоспроможність підприємства гарантована. Більше того, її навряд чи можна розглядати як ідеальну, оскільки це означає, що керівництво компанії не вміє, не бажає або не має можливості використовувати зовнішні джерела коштів для операційної діяльності. В нинішніх умовах розвитку економіки України зустрічається доволі рідко, задається умовою:

$$З < \text{ВОК} + К \quad (1.7)$$

де $К$ – кредити банківських установ, а також кредиторська заборгованість за товари.

б) нормальна стійкість фінансового стану підприємства $S = (0;1;1)$ – для забезпечення запасів крім власних обігових коштів залучаються довгострокові кредити та позики. Гарантія платоспроможності підприємства, відповідає наступній умові:

$$З = \text{ВОК} + К \quad (1.8)$$

в) нестійкий фінансовий стан $S = (0;0;1)$ – для забезпечення запасів крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів та позик залучаються короткострокові кредити та позики. Характеризується порушеною платоспроможністю, при якій зберігається можливість відновлення рівноваги за рахунок поповнення джерел власних коштів і збільшення ВОК:

$$З = \text{ВОК} + К + \text{ДПФН} \quad (1.9)$$

де ДПФН – джерела, що послаблюють фінансову напруженість.

Відсутність фінансової стійкості вважається припустимою, якщо виконуються такі умови:

– виробничі запаси (ВЗ) і готова продукція (ГП) дорівнюють сумі короткострокових кредитів і позикових коштів (ККПК), що беруть участь у формуванні запасів, або перевищують її:

$$BЗ + ГП > ККПК \quad (1.10)$$

– незавершене виробництво (НВ) і витрати майбутніх періодів (ВМП) дорівнюють величині власного оборотного капіталу або менші від неї:

$$НВ + ВМП < ВОК \quad (1.11)$$

У цій ситуації існує можливість відновлення рівноваги за рахунок поповнення джерел власних коштів, скорочення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності запасів.

г) кризовий фінансовий стан $S = (0;0;0)$ – для забезпечення запасів не вистачає «нормальних» джерел їх формування. Підприємство знаходиться на межі банкрутства, тому що грошові кошти, короткострокові цінні папери і дебіторська заборгованість не покривають навіть його кредиторської заборгованості і прострочених позик:

$$З > ВОК + К \quad (1.12)$$

Ці показниками фінансової стійкості характеризують ступінь забезпеченості запасів і витрат джерелами їхнього формування. Таким чином знаходяться три показники забезпеченості запасів джерелами їхнього формування (Фі), за допомогою яких визначається трикомпонентний показник типу фінансового становища:

– $S_i = 1$, при $Фі > 0$, тобто $Фвок > 0$, $Фвд > 0$, $Фзв > 0$, $\Rightarrow S = (1;1;1)$;

– $S_i = 0$, при $Фі < 0$, тобто $Фвок < 0$, $Фвд < 0$, $Фзв < 0$, $\Rightarrow S = (0;0;0)$.

Фінансова стійкість визначається показниками, що характеризують рентабельність підприємства, ефективність менеджменту, ділову активність, інвестиційну діяльність, дивідендну політику тощо.

Відповідно до стандартів фінансової звітності показники, які характеризують фінансову стійкість підприємства, відображають напрямок фінансової діяльності підприємства. За визначенням, це діяльність, яка зумовлює зміни розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства.

За критерієм вартості залучення капіталу, а також ураховуючи позитивний вплив фінансового важеля, підприємству було б вигідно формувати свої активи насамперед за рахунок позикових коштів. Проте якщо величина позикових коштів значно перевищує власні, підприємству загрожує банкрутство, оскільки позичальники можуть водночас виставити вимоги щодо повернення боргів. Співвідношення між власними і позиковими коштами визначає наперед фінансову стійкість підприємства у довгостроковому плані. Підприємство з не ризиковим співвідношенням впевненіше почуватися на ринку капіталу за рахунок додаткової емісії акцій, облігацій або кредитів банків. На практиці використовують сукупність показників для аналізу фінансової стійкості підприємства з погляду структури джерел фінансування [30, с. 33].

Коефіцієнт автономії (незалежності), або коефіцієнт концентрації власного капіталу,

$$K_{авт} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Пасиви}} = \frac{ВК}{П} \quad (1.13)$$

Коефіцієнт характеризує частку власників підприємства в загальній сумі авансованих коштів. Що більше значення цього показника, то більшою є фінансова стійкість підприємства і незалежність його від кредиторів. У загальній сумі фінансових ресурсів частка власного капіталу не повинна бути меншою від 50 %, тобто $K_{авт.} > 0,5$.

Мінімальне значення коефіцієнта $K_{авт.} = 0,5$ свідчить про те, що всі зобов'язання підприємства можуть бути покриті власними коштами.

Доповненням до цього показника є коефіцієнти концентрації залученого (позичкового) капіталу — їх сума має дорівнювати 1 (або 100%). Щодо рівня залучення позичених коштів у зарубіжній практиці існують різні думки. Найбільш поширено таку: частка власного капіталу має бути не меншою за 0,6 (60%). У підприємство з високою часткою власного капіталу кредитори вкладають охочіше кошти, скільки воно з більшою ймовірністю може погасити борги за рахунок власних коштів. Проте це не скрізь так: японським компаніям, наприклад, властива висока частка залученого капіталу (до 80%). А значення цього показника в Японії в середньому на 58% вище, ніж, наприклад, в американських корпораціях. Це пояснюється тим, що інвестиції там мають різну природу: у США основний потік інвестицій надходить від населення, в Японії — від банків. Високе значення коефіцієнта концентрації залученого капіталу свідчить про велику міру довіри до корпорації з боку банків, а значить, і про фінансову надійність. Низьке значення цього коефіцієнта свідчитиме про неспроможність отримати кредити в банку, що є певною пересторогою для інвесторів і кредиторів.

Коефіцієнт фінансової залежності

$$\text{Кф.з.} = \frac{\text{Пасиви}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{П}}{\text{ВК}} \quad (1.14)$$

Цей показник обернений до коефіцієнта автономії. Збільшення Кф.з. у часі свідчить про підвищення частки позикових коштів у фінансуванні підприємства і навпаки. Якщо Кф.з. = 1, підприємство не має позик.

Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів доповнює коефіцієнт автономії.

Якщо нормальне мінімальне значення Кавт. = 0,5, то нормальне співвідношення залучених і власних коштів $\text{Кз/в} = 1$.

$$\frac{\text{Кз}}{\text{в}} = \frac{\text{Залучені кошти}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{ЗК}}{\text{ВК}} \quad (1.15)$$

Значення Кз/в показує скільки позикових коштів припадає на 1 гривню власного капіталу. Збільшення значення цього показника в часі свідчить про деяке зниження фінансової стійкості, і навпаки.

Коефіцієнт мобільності.

За умов збереження мінімальної фінансової стабільності підприємств Кз/в має бути обмежений зверху значенням співвідношення вартості оборотних і необоротних активів.

$$K_{\text{моб}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Необоротні активи}} = \frac{\text{ОА}}{\text{НА}} \quad (1.16)$$

Коефіцієнт маневреності власного капіталу

$$K_{\text{ман}} = \frac{\text{Власні обігові кошти}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{ВOK}}{\text{ВК}} \quad (1.17)$$

Значення Км показує частку власного капіталу, що використовується для фінансування поточної діяльності підприємства. Збільшення значення цього коефіцієнта позитивно характеризує зміни у фінансовому стані підприємства, оскільки свідчить про збільшення можливості вільно маневрувати власними коштами. Значення цього показника може змінюватися залежно від структури капіталу і галузевої належності підприємства

(норматив — 0,4 - 0,6).

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів

$$K_{\text{зап}} = \frac{\text{Власні обігові кошти}}{\text{Запаси}} = \frac{\text{ВOK}}{3} \quad (1.18)$$

Нормальне значення цього відносного показника, що було отримане на основі статистичного узагальнення господарської практики, становить 0,6-0,8.

Коефіцієнт виробничих фондів.

Визначається відношенням балансової вартості виробничих фондів (основних коштів, виробничих запасів та незавершеного виробництва) до підсумку балансу:

$$K_{вф} = \frac{\text{Виробничі фонди}}{\text{Активи}} = \frac{ВФ}{А} \quad (1.19)$$

За даними господарської практики нормальне значення $K_{вф} \geq 0,5$. Якщо показник менший від нормального значення, слід вжити заходів щодо поповнення майна виробничого призначення, залучивши для цього додатково власні кошти або довгострокові кредити.

Для характеристики структури джерел коштів слід використовувати також спеціальні показники, що відбивають різноманітні тенденції у зміні окремих груп джерел. Насамперед це коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів.

$$K_{дз} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Довгострокові зобов'язання} + \text{власний капітал}} = \frac{ДЗ}{ДЗ + ВК} \quad (1.20)$$

Значення $K_{дз}$ показує частку довгострокових позик у сукупних стабільних джерелах фінансування. Цей показник дає змогу приблизно визначити частку позикових коштів при фінансуванні капітальних вкладень. Збільшення значення цього коефіцієнта свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів, тобто про погіршення його фінансової стійкості.

Коефіцієнт структури довгострокових вкладень

$$K_{\text{дв}} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Необоротні активи}} = \frac{ДЗ}{НА} \quad (1.21)$$

Цей коефіцієнт показує, яка частка необоротних активів профінансована чужими коштами, тобто не належить підприємству. Показник розраховують, припустивши, що довгострокові позики використовують для фінансування основних засобів, капітальних вкладень та інших необоротних активів.

Коефіцієнт короткострокової заборгованості

$$K_{\text{кз}} = \frac{\text{Короткострокові зобов'язання}}{\text{Зобов'язання}} = \frac{Зк}{Зоб} \quad (1.22)$$

Коефіцієнт короткострокової заборгованості показує частку короткострокових позик у сукупних позикових джерелах фінансування. Вказаний коефіцієнт, як правило, не нормується. Для забезпечення ритмічної діяльності, особливо для підприємств з сезонним типом виробництва та господарюючих суб'єктів з підвищеною потребою в оборотному капіталу, залучення короткострокового позикового є важливою умовою ефективної діяльності. Проте, при оцінюванні фінансової стійкості виходять із того, що короткострокові позики підвищують фінансові ризики підприємства і можуть обумовлювати дестабілізацію діяльності, зниження його платоспроможності. Тому зазвичай позитивно оцінюють зниження коефіцієнту короткострокової заборгованості у динаміці. Оцінюючи цей показник важливо враховувати загальні тенденції зміни забезпеченості підприємства джерелами фінансування. У разі, коли спостерігається скорочення сукупного капіталу підприємства і виникають складнощі у фінансовому забезпеченні господарської діяльності, скорочення короткострокових позик й зниження

коефіцієнту короткострокової заборгованості потрібно розцінювати негативно.

Коефіцієнт автономії джерел формування запасів

$$K_{аз} = \frac{\text{Власні обігові кошти}}{\text{Підсумок основних джерел формування запасів}} = \frac{ВOK}{ВOK + K^д + K^к} \quad (1.23)$$

Цей коефіцієнт характеризує частку власних оборотних коштів у загальній сумі основних джерел формування запасів підприємства. Щодо його рекомендованого значення, відмітимо, що чим більше цей коефіцієнт, тим більш фінансово стійке досліджуване підприємство. Оптимальним значенням коефіцієнта автономії джерел формування запасів є 1. Таке значення вказаного коефіцієнта показує, що джерела формування запасів товариства повністю складаються з його власних оборотних коштів. Це, в свою чергу, свідчить про абсолютну фінансову стійкість аналізованого підприємства.

Коефіцієнт кредиторської заборгованості

$$K_{крз} = \frac{\text{Кредиторська заборгованість}}{\text{Зобов'язання}} = \frac{KЗ}{Зоб} \quad (1.24)$$

Цей коефіцієнт показує питому вагу кредиторської заборгованості у складі поточних зобов'язань підприємства. Кредиторська заборгованість, як вже раніше було зазначено, є найбільш ризиковим джерелом фінансування оборотних активів товариства, оскільки термін його повернення кредиторам є найбільш коротким (порівняно з короткостроковими кредитами банків). Тому найбільш прийнятним є фінансування оборотних активів підприємства за рахунок короткострокових кредитів (які треба повертати банку через рік), ніж за рахунок кредиторської заборгованості (ці зобов'язання необхідно погашати через місяць). Із зазначеного випливає, що чим менше значення

коефіцієнта кредиторської заборгованості, тим більш фінансово стійке підприємство.

Співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю

$$K_{дк} = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Кредиторська заборгованість}} = \frac{ДЗ}{КЗ} \quad (1.25)$$

Цей коефіцієнт показує, чи достатньо в підприємства грошових коштів, які будуть перераховані на його поточний рахунок від дебіторів наприкінці терміну погашення дебіторської заборгованості, для покриття найбільш строків зобов'язань підприємства, або ні.

Щодо рекомендованого значення коефіцієнта співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства — практика показує, що воно повинно дорівнювати 1. За таких умов господарювання — коштів, які будуть отримані підприємством від дебіторів, повністю вистачить для покриття найбільш строків зобов'язань підприємства перед кредиторами.

Зазначимо, що не існує єдиних однозначних критеріїв для розглянутих показників. Багато залежить від галузі, ринкової ситуації та репутації підприємства (неплатежів, порушення фінансової дисципліни). Загальною вимогою з боку кредиторів є обережність стосовно збільшення частки позикового капіталу підприємств; вони віддають перевагу тим, у кого велика частка власного капіталу. Власники підприємства, навпаки, схильні підвищувати частку позикових коштів, але в межах припустимого ризику, щоб не втратити фінансової стійкості [31, с. 270].

Аналіз фінансової стійкості за критерієм ступеня покриття запасів стабільними джерелами фінансування, а також за критеріями показників платоспроможності та ринкової стійкості показників грошового потоку дає змогу дістати повне уявлення про поточний та очікуваний рівні фінансової стійкості як найважливіші показники фінансового стану підприємства.

Отже, теоретичні основи управління фінансовою стійкістю визначають сутність, роль та значення фінансової стійкості на підприємстві а також основні фактори, що на неї впливають.

Сутність фінансової стійкості визначається ефективним формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів. Вона є відображенням стабільного перевищення доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування коштами організації і шляхом їхнього ефективного використання сприяє безперервному процесу виробництва і реалізації продукції. Загалом ринкова стійкість - це комплексне поняття, що означає такий стан фінансових ресурсів підприємства, їхній розподіл і використання, що гарантує і забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності в умовах припустимого рівня ризику.

Політика управління фінансовою стійкістю — це сукупність дій управлінського персоналу підприємства, яка полягає у забезпеченні стійкості фінансового стану підприємства у довгостроковій перспективі за рахунок високої частки власного капіталу у загальній сумі джерел фінансових ресурсів підприємства.

Дослідивши основні методи і критерії визначення фінансової стійкості організації, ми вважаємо, що для цілей аналізу фінансової стійкості об'єкту дослідження поряд з абсолютними показниками фінансової стійкості доцільно розраховувати сукупність відносних аналітичних показників — коефіцієнтів ліквідності, платоспроможності, ринкової стійкості.

Вибір цих методів пояснюється тим, що вони проводяться на основі відкритої публічної звітності підприємств і потребують закритих даних внутрішньої звітності.

Це повинно доповнюватись використанням наступних основних методів фінансового аналізу підприємства: горизонтальний, вертикальний, порівняльний та аналіз коефіцієнтів, що були розглянуті раніше, а для

узагальнення отриманої картини фінансового стану підприємства - інтегральну бальну оцінку фінансової стійкості.

1.3. Стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства

Виходячи з визначення фінансової стійкості підприємства як головної компоненти загальної стійкості підприємства, що є об'єктом фінансового управління, його господарською діяльністю та характеризує стан фінансових ресурсів як забезпеченість пропорційного, збалансованого розвитку при збереженні платоспроможності, кредитоспроможності в умовах припустимого рівня ризику, можна стверджувати, що управління фінансовою стійкістю підприємства є системою принципів та методів розроблення і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням постійного зростання прибутку, збереженням платоспроможності і кредитоспроможності, підтриманням фінансової рівноваги [14, с. 255].

Стратегія управління фінансовою стійкістю — це сукупність дій управлінського персоналу підприємства, яка полягає у забезпеченні стійкості фінансового стану підприємства у довгостроковій перспективі за рахунок високої частки власного капіталу у загальній сумі джерел фінансових ресурсів підприємства.

Управління фінансовою стійкістю підприємства орієнтоване сьогодні переважно на розв'язання короткострокових проблем. У цих умовах поширеними є зміни завдань, пріоритетів діяльності рішень, наслідком чого є недосконалість структури показників фінансової стійкості, зниження її рівня. Тому на підприємстві має здійснюватися стратегічне управління фінансовою стійкістю [15, с. 27].

Процес стратегічного управління фінансовою стійкістю необхідно розглядати на основі економічних принципів, що адекватні умовам та особливостям на різних рівнях господарської діяльності. Враховуючи економічні можливості підприємств в умовах ринкового середовища, можна

виділити такі принципи стратегічного управління фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання:

Загальні:

- системність управління фінансовою стійкістю;
- комплексний характер формування управлінських рішень;
- гнучкість процесу управління фінансовою стійкістю;
- науковість методів оцінки фінансової стійкості;
- оптимальність вибору найбільш економічно вигідного варіанта при плануванні, що базується на альтернативній основі;
- взаємна внутрігосподарська і внутрівідомча узгодженість планів та координація дій ефективного використання фінансових ресурсів;
- визначення провідних ланок і напрямів першочергового спрямування коштів.

Специфічні:

- врахування рівня фінансового ризику;
- інтегрованість із загальною системою управління підприємством;
- орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства;
- високий динамізм управління фінансовою стійкістю підприємства;
- постійне зростання інтенсивності обороту грошових потоків;
- соціальна зорієнтованість спрямування грошових ресурсів на економічний розвиток [16, с. 209].

З врахуванням сутності та принципів управління фінансовою стійкістю підприємств формуються його стратегічні цілі. Зокрема, стратегічні цілі управління фінансовою стійкістю належать більшою мірою до напряму зміцнення становища підприємства в галузі, збереження і підвищення її довгострокових конкурентних позицій на ринку [17, с. 104].

До основних цілей управління фінансовою стійкістю можна віднести:

- збалансування активів і пасивів (забезпечення достатності власного капіталу, гнучкої структури капіталу, організації руху капіталу);

- збалансованість доходів і витрат (забезпечення достатнього рівня рентабельності, зміна структури витратомісткості господарського процесу, збільшення обсягу товарообороту);

- збалансованість грошових потоків (забезпечення платоспроможності та самофінансування, зниження дебіторської заборгованості, забезпеченість кредитоспроможності [18, с. 122]).

Доцільно відзначити, що у системі управління фінансовою стійкістю важливу роль відіграє визначення головної мети, адже саме вона визначає концепцію розвитку підприємства, основні напрями його ділової активності та служить орієнтиром у середовищі ринкових перетворень.

Думки науковців з приводу головної мети управління фінансовою стійкістю наведені в табл. 1.2.

Головною метою управління фінансовою стійкістю підприємства є забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку підприємства у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. Відповідно, забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства в процесі його розвитку та функціонування забезпечується формуванням оптимальної та гнучкої структури капіталу, забезпеченням постійної платоспроможності та ліквідності, збалансуванням грошових потоків, забезпеченням кредитоспроможності, забезпеченням оптимальної структури активів та постійним стабільним перевищення доходів над витратами [19, с. 30].

Головною проблемою ефективного управління фінансовою стійкістю є оптимальне розміщення капіталу підприємства. Від того, які асигнування вкладені в основні та обігові кошти, скільки їх перебуває у сфері виробництва і в сфері обігу, в грошовій та матеріальній формі, значною мірою залежать результати виробничо-фінансової діяльності, відповідно, вся фінансова стійкість підприємства.

Головне завдання управління фінансовою стійкістю за думками науковців

Автори	Головна мета
Л.Т. Гіляровська , А.О. Вехорева	Метою управління фінансовою стійкістю підприємства є підтримка його фінансової рівноваги, уникнення ризиків для інвесторів і кредиторів та оцінка його заборгованості [13, с. 292].
Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова, В.Ю. Медяник	Головною метою механізму управління фінансовою стійкістю підприємства вважають забезпечення створення ефективної системи взаємодії, яка, з одного боку, не має збиткових зв'язків, що уповільнюють роботу підприємства, а з іншого – включають всі ті зв'язки, відсутність яких призвела б до порушення заданих параметрів [11, с. 328].
О.В. Єфімова, О.С. Стоянова, Д.В. Шиян, Н.І. Строченко	Головним завданням управління фінансовою стійкістю підприємства вважають забезпечення оптимальної структури його активів, що дасть змогу забезпечити платоспроможність підприємства та, як результат, його фінансову стійкість [12, с. 240].

У сучасних умовах господарювання співвідношення власного капіталу та зобов'язань є тим фактором, який безпосередньо впливає на фінансовий стан підприємства. Підприємство, діяльність якого фінансується в основному за рахунок власного капіталу, є фінансово стійким, незалежним, платоспроможним. Проте в даному випадку може виникнути ряд проблем зокрема: власний капітал обмежений у розмірах; суб'єкти, які вклали свої кошти у підприємство, зацікавлені у виплаті значних дивідендів, а це може стати перешкодою для стратегічних цілей розвитку підприємства [20, с. 106].

Залучення позикового капіталу дає підприємству ряд переваг, дозволяє до деякої міри покращити його фінансовий стан. Проте неефективне використання позикового капіталу, значна плата за користування останнім, заморожування на тривалий час коштів в обороті можуть дати

зворотний ефект, значно знизити платоспроможність підприємства і навіть довести його до банкрутства [21, с. 6].

Вважається, що ще однією вагомою причиною при визначенні співвідношення власного капіталу та зобов'язань є мета учасників у капіталі. Наприклад, власники одного підприємства мають на меті збільшити вартість власного капіталу, а іншого – збільшити довготермінові зобов'язання шляхом отримання значної суми кредиту. У першому випадку аналіз фінансової стійкості може бути здійснений з точки зору обґрунтованості збільшення обсягу власного капіталу, в іншому – довготермінових зобов'язань, з метою недопущення в обох випадках порушення оптимального співвідношення пасивів балансу конкретного підприємства, втрати незалежності та стабільності останнім. Фінансово стійким є такий суб'єкт господарювання, який за рахунок власних коштів покриває кошти, вкладені в активи, не допускає невиправданої дебіторської та кредиторської заборгованості, своєчасно розраховується за своїми зобов'язаннями [22, с. 132].

На практиці доведено, що оптимальне співвідношення власного капіталу та зобов'язань визначити практично неможливо, оскільки воно залежить від багатьох факторів, які по-різному впливають на кожне конкретне підприємство.

Підприємство повинно прорахувати вигідну саме йому структуру капіталу, підтримуючи баланс між власним та позиковим. При цьому крайнощі можуть бути досить небезпечними, оскільки надмірний обсяг зобов'язань може призвести до втрати фінансової стійкості та платоспроможності. Наслідком значного збільшення власного капіталу може бути втрата власниками контролю над підприємством [23, с. 37].

Основою фінансової стійкості є виважена, раціональна організація й ефективне використання оборотних коштів. Політика фінансування оборотних активів являє собою частину загальної політики управління його оборотними активами, що полягає в оптимізації обсягу та складу фінансових джерел їх формування з позицій забезпечення ефективного використання

власного капіталу та достатнього рівня фінансової стійкості підприємства. Суть політики управління оборотним капіталом полягає у визначенні достатнього рівня й раціональної структури поточних активів й у визначенні величини й структури джерел їхнього фінансування [24, с. 81].

Можна виділити три основні моделі управління оборотними коштами.

Агресивний підхід до фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу фінансуються необоротні активи, невелика частка постійної їх частини (не більше половини), в той час як за рахунок короткострокового позикового капіталу - переважна частина постійної і вся змінна частина оборотних активів. Така модель фінансування створює проблеми у забезпеченні поточної платоспроможності і фінансової стійкості підприємства. Разом з тим, вона дозволяє здійснювати операційну діяльність з мінімальною потребою у власному капіталі, а отже, забезпечувати найбільш високий рівень його рентабельності [25, с. 286].

При агресивній моделі управління поточними активами й пасивами питома вага поточних активів у складі всіх активів висока, а період оборотності оборотних коштів тривалий.

Агресивній моделі управління поточними активами відповідає агресивна модель управління поточними пасивами, при якій у загальній сумі пасивів переважають короткострокові кредити. При цьому у підприємства підвищується рівень ефекту фінансового важеля. Витрати підприємства на виплату відсотків по кредитах ростуть, що знижує рентабельність і створює ризик втрати ліквідності.

Консервативний підхід до фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокових зобов'язань повинні фінансуватися необоротні активи, постійна частина оборотних активів і близько половини змінної їх частини. Друга половина змінної частини оборотних активів повинна фінансуватися за рахунок короткострокового позикового капіталу. Такий тип політики фінансування оборотних активів забезпечує високий

рівень фінансової стійкості підприємства (за рахунок мінімального обсягу використання короткострокових позикових коштів), однак збільшує витрати власного капіталу на їх фінансування, що призводить до зниження рівня його рентабельності.

Помірний (або компромісний) підхід до фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу мають фінансуватися необоротні активи, постійна частина оборотних активів, в той час як за рахунок короткострокового позикового капіталу – весь обсяг змінної їх частини. Такий тип політики фінансування поточних активів забезпечує прийнятний рівень фінансової стійкості підприємства і рентабельність використання власного капіталу, наближену до середньоринкової норми прибутку на капітал [26].

Щоб структура капіталу за його розміщенням у активах була однорідно поєднаною із структурою капіталу за джерелами фінансування майна підприємства, допустимим є використання структурного співвідношення капіталу за його формою як співвідношення майна у грошовій та не грошовій формах, а за змістом як співвідношення сукупного власного та запозиченого капіталів.

Здійснювати управління фінансовою стійкістю необхідно з врахуванням ризиків, зумовлених науковим прогресом, нестабільністю політичної ситуації, зростанням конкуренції на товарних і фінансових ринках, посиленням глобалізаційних процесів та дефіцитом інформації. Велика ймовірність виникнення «стратегічних несподіванок» призводить до виникнення ризику зниження фінансової стійкості, що зумовлює необхідність приймати стратегічні фінансові рішення і поза циклами планування з метою швидкого реагування на зміни зовнішнього середовища. Це, в свою чергу, потребує створення одночасного зростання рентабельності сукупного власного капіталу та забезпечення фінансової стійкості відповідної підсистеми контролю ризику обраної стратегії та управління ризиком втрати фінансової стійкості.

Ідентифікувавши основні ризики фінансової стійкості, виникає необхідність їх оцінити, оскільки управляти можна лише проаналізованим ризиком. З цією метою необхідно одночасно визначити два показники – ймовірність виникнення ризику та величину збитків, які виникли внаслідок його дії [27, с. 61].

Підсистема управління ризиком фінансової стійкості підприємства, як невід'ємна складова системи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах невизначеності, реалізується у вигляді двоступеневого комплексу заходів оцінки й управління ризиком зниження фінансової стійкості.

Такий підхід зумовлений подвійною реакцією стратегічного управління на зовнішні зміни: довгостроковою та оперативною водночас. Довгострокову реакцію закладено в стратегічних планах, а оперативна – реалізується в режимі реального часу. Тому підсистема управління ризиком на підприємстві повинна передбачати контроль та управління ризиками як при ухваленні стратегічних рішень, так і при їхній реалізації шляхом тактичних та оперативних рішень [28, с. 148].

Отже стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства повинна забезпечувати стійкість та платоспроможність підприємства як на короткострокові періоди так і на перспективу, в основі якої є необхідність постійного збалансування активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків. Управління зниженням ризиком втрати стійкості підприємства є основою управління фінансовою стійкістю, має здійснюватися на всіх етапах діяльності підприємства, оскільки можливість настання ризику є невизначеним процесом, який може негативно вплинути як на стійкість підприємства, так і на його прибутковість в цілому.

Висновки до розділу 1

1. Проведене дослідження теоретичних засад фінансової стійкості підприємства показало, що на сьогодні не існує єдиного підходу щодо змісту даної категорії. На нашу думку, поняття «фінансова стійкість підприємства» може трактуватися у вузькому сенсі як характеристика фінансового стану підприємства, що відображає його успішне функціонування; і в широкому - як здатність зберігати рівновагу активів і пасивів шляхом формування структури капіталу, що дозволяє фінансувати зобов'язання, здійснювати інвестиційні проекти в умовах дії внутрішніх і зовнішніх чинників.

2. Запропоновано класифікацію чинників фінансової стійкості підприємства, зовнішні фактори (інфляція, коливання валютних курсів, податкова система, політика держави, місткість ринку, конкурентне середовище в галузі, попит на продукцію, економічна стабільність), частково керовані (вимоги кредиторів, банкрутство боржників, промислова політика регіону) і керовані внутрішні фактори (структура активів і капіталу, ціна капіталу, рівень використання основних засобів, інвестиції, конкурентоспроможність продукції, зовнішньоекономічна діяльність, питома вага дебіторської та кредиторської заборгованості, величина і структура витрат підприємства, рівень запасів і готової продукції, збалансованість грошових потоків, політика управління оборотними активами).

3. Розроблені концептуальні основи управління фінансовою стійкістю підприємства, які визначають об'єкт і суб'єкт управління, його мету, завдання, функції та принципи з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів, а також критерії ефективності управління, дозволять більш послідовно й системно вирішувати проблему підвищення ефективності управління цією стороною фінансового становища в процесі реалізації виробничих, інвестиційних, фінансових стратегій розвитку в довгостроковій перспективі в ринкових умовах господарювання.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КИЇВСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ТА ПРОЕКТНО- КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ «ЕНЕРГОПРОЕКТ»

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства

Акціонерне товариство «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект» (скорочено: АТ КІЕП, Товариство) — є акціонерним товариством, здійснює свою діяльність згідно статуту та чинного законодавства в Україні.

Акціонерне товариство «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект» розташоване за адресою: м. Київ, пр. Перемоги 4. Місія компанії — створення проектів енергетичних об'єктів, що забезпечують надання суспільству електричної і теплової енергії безпечно та надійно з мінімальним негативним впливом на людей та оточуюче середовище [37].

Предметом діяльності Товариства є:

- науково-дослідні та проектно-конструкторські роботи в енергетичній галузі та в інших галузях промислового, житлового і цивільного будівництва;
- комплексні проектно-конструкторські роботи і виконання функцій генерального проектувальника, авторський нагляд за будівництвом, капітальним ремонтом, реконструкцією та технічним переоснащенням, інженерна підтримка робіт з експлуатації і ремонту обладнання на всіх етапах життєвого циклу об'єктів;
- інших галузей промислового, житлового і цивільного будівництва.

АТ КІЕП, створений ще у 1933 році — є головною проектною організацією в галузі атомної і теплової енергетики в Україні, здійснює свою діяльність як в Україні, так і інших країнах за трьома основними напрямками: інжиніринг, консалтинг, дослідження і розробки.

У сфері інжинірингу АТ КІЕП надає такі послуги:

- вибір майданчиків для спорудження об'єктів енергетики, включаючи всі види обґрунтувань;
- розробка проектів атомних і теплових електростанцій, а також електростанцій, що використовують відновлювальні джерела енергії під індивідуальні вимоги замовників;
- розробка оцінок впливу на навколишнє середовище;
- виконання оцінок промислової та пожежної безпеки;
- виконання аналізів ядерної та радіаційної безпеки для АЕС і об'єктів поводження з ядерним паливом і радіоактивними відходами;
- підготовка технічної документації (проекти організації будівництва, проекти виконання робіт та ін.) для спорудження об'єктів енергетики;
- підтримка замовника на етапі будівельно-монтажних робіт в частині інженерного нагляду;
- розробка проектів комплексної модернізації діючих електростанцій з метою підвищення безпеки та/або економічних показників;
- аналіз і розробка проектних рішень щодо підвищення індустріальної та пожежної безпеки електростанцій;
- проектування об'єктів атомної енергетики щодо поводження і зберігання відпрацьованого ядерного палива.

У сфері консалтингу АТ КІЕП надає такі основні послуги:

- розробка національних та галузевих стратегій, концепцій, програм з енергетики, України, атомної енергетики, поводження з ядерним паливом та радіоактивними відходами;
- виконання передпроектних досліджень і обґрунтувань;

- обґрунтування інвестицій спорудження об'єкта енергетики в цілому або його окремих частин;
- виконання техніко-економічних аналізів, прогнозів і оцінок;
- підготовка експертних висновків щодо технічних рішень знов розробленого та існуючого проекту;
- оцінка якості виконаних будівельно-монтажних робіт під час спорудження енергетичного об'єкта;
- аналіз проектної документації за запитом замовників;
- аналіз виявлених не відповідностей і відхилень в процесі реалізації проекту і надання рекомендацій щодо усунення виявлених не відповідностей;
- спеціалізоване навчання і підготовка персоналу замовника для інженерної діяльності на об'єктах енергетики;
- підготовка пропозицій щодо модифікації і підвищення експлуатаційних показників теплових електростанцій;
- підготовка тендерної документації, що включає технічні специфікації на проект в цілому і/або закупівлю обладнання;
- обстеження будівельних конструкцій і обладнання з наданням експертної оцінки їх стану та рекомендацій щодо їх подальшої експлуатації.

У сфері досліджень розробок АТ КІЕП надає такі основні послуги:

- виконує науково-дослідні роботи за планами Мінекоенерго та ДП НАЕК «Енергоатом»;
- співпрацює з науковими установами Національної Академії Наук України з питань новітніх розробок в енергетичній галузі та досліджень;
- здійснює залучення найкращих технічних рішень в проектах АЕС і ТЕС.

Управління на підприємстві повинне здійснюватись на базі конкретної організаційної структури. Структура підприємства та його підрозділи визначаються самостійно.

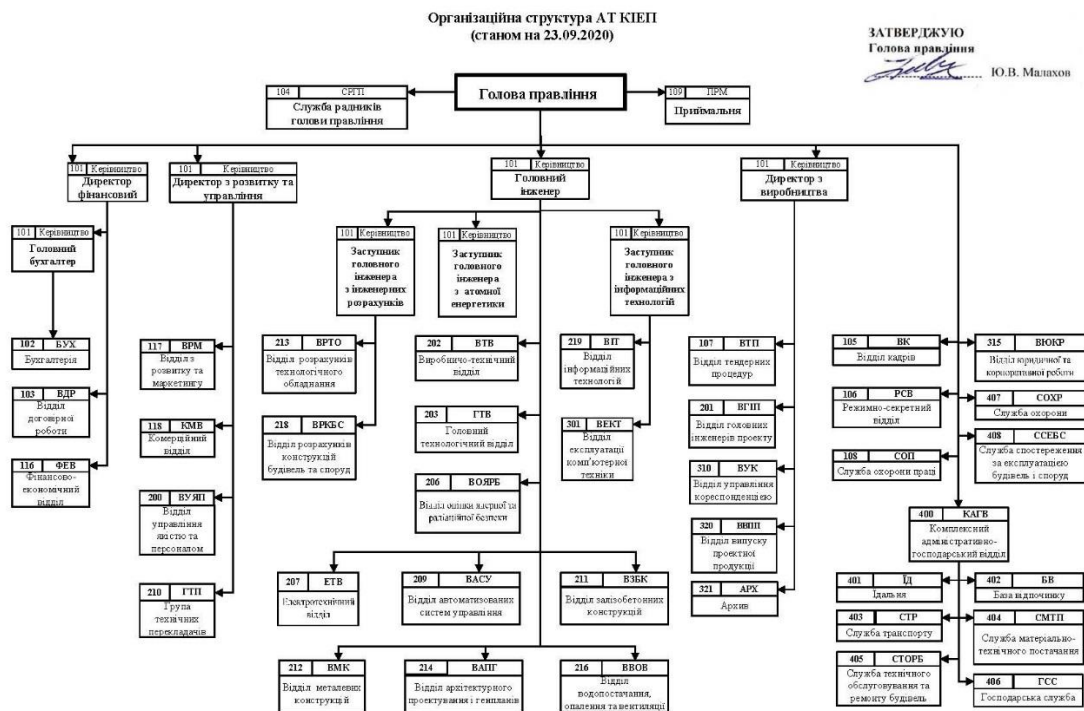

Рис.2.1 Організаційна структура підприємства АТ КІЕП

Джерело: складено автором за [37]

Таким чином, в зв'язку з мінливими вимогами навколишнього світу слід зазначити, що структура управління може змінюватися в часі відповідно до динаміки масштабів і змісту функцій управління і т.д.

Керівництво енергетичної організації здатне переймати та використовувати моделі управління і організаційну структуру, що успішно застосовуються зарубіжними організаціями або передовими вітчизняними компаніями, що дозволить їм завоювати більшу частку на ринку.

Важливе значення має нормативно - правова база інформаційного та матеріально-технічного забезпечення, до яких належать (рис.2.2)

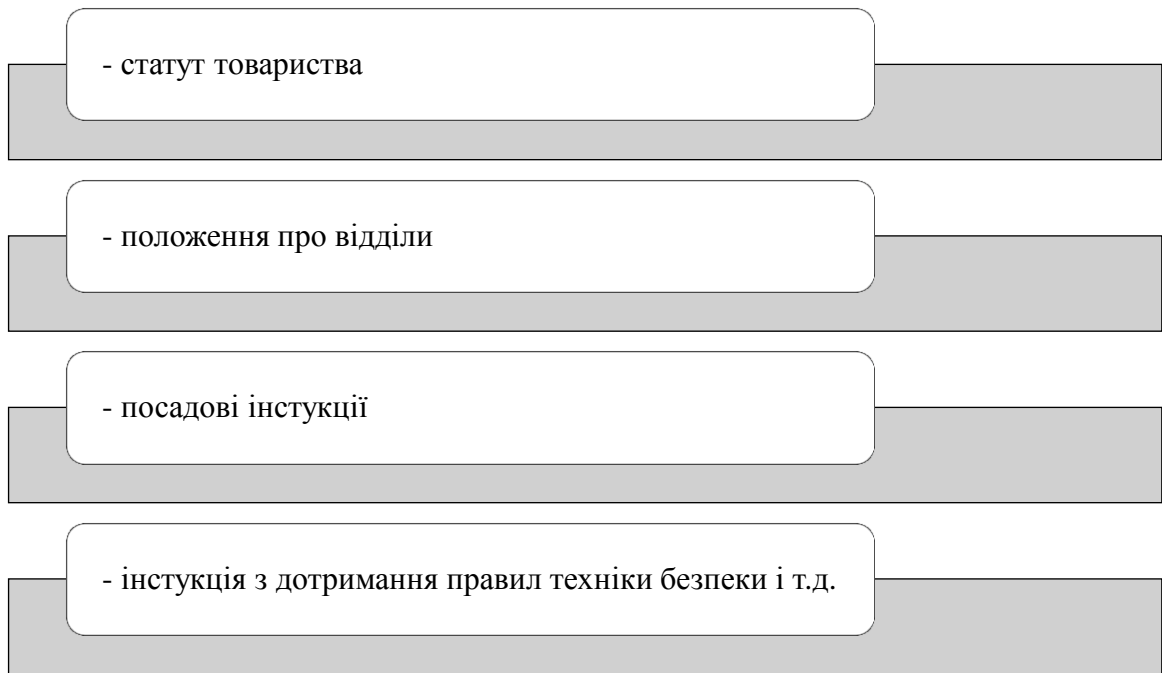

Рис.2.2 Організаційно-розпорядницькі документи АТ КІЕП

Джерело: складено автором за [37]

Таким чином, найважливіший організаційний документ на АТ КІЕП — це статут Товариства.

Стратегічна ціль компанії — це стале функціонування Товариства з реалізації сучасних проектів з впровадженням новітніх технологій в галузі виробництва електричної енергії, диверсифікації ринків присутності компанії та напрямків її діяльності із досягненням фінансових результатів, що задовольнятимуть очікування зацікавлених сторін.

На сьогоднішній день КІЕП володіє сучасними технологіями в галузі проектування і будівництва атомних і теплових електростанцій, а також працює в декількох суміжних галузях, що належать до експлуатації АЕС і ТЕС. КІЕП забезпечує повний комплекс послуг, які включають в себе виконання передпроектних робіт, розробку комплексної проектної документації, супровід будівництва, інженерну підтримку АЕС і ТЕС на всіх стадіях життєвого циклу їх експлуатації.

2.2 Аналіз фінансової стійкості підприємства

Фінансова стійкість — це такий стан фінансових ресурсів підприємства, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення. При цьому в якості використання абсолютних показників вивчається підхід, заснований на застосуванні трьох факторної моделі типу фінансової стійкості. Її застосування дає представлення про фінансовий стан організації: от абсолютно стійкого до кризового.

В якості відносних показників використовується коефіцієнтний аналіз, який передбачає розрахунок ряду величин на основі бухгалтерського балансу. Якщо виявляється, що є проблеми з фінансовою стійкістю, то необхідно спробувати альтернативні підходи, засновані на вивченні фінансових активів. Наприклад, організація залучає довгострокові і короткострокові грошові кошти для фінансування своєї діяльності, але багато коефіцієнтів істотно відхиляються від норми і не вистачає власних оборотних коштів, що демонструє проблему з управлінням капіталом. Його структура порушена, тому необхідно визначити наявність зв'язку між активами і пасивами. У теорії найбільш прийнятним типом фінансування активів є консервативний і, в ряді випадків, помірний. Особливість застосування консервативного типу полягає в тому, що за рахунок власного і довгострокового основного капіталу повинні фінансуватися поза оборотні активи, постійна частина оборотних активів і половина змінної частини оборотних активів. Однак, найчастіше в організації фактично застосовується агресивний тип фінансування.

Порядок формування та розміщення фінансових ресурсів підприємства визначають досить високий рівень його фінансової стійкості. Аналіз узагальнюючих показників, що характеризують рівень фінансової стійкості АТ КІЕП за 2017-2021 роки (табл.2.1), здійснено за критеріями достатності джерел покриття запасів.

**Показники для визначення типу фінансової стійкості АТ КІЕП
за 2017-2021 роки, тис. грн.**

Показники	Роки					Абсолютне відхилення 2021 р. до 2017 р. (+, -)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Власний оборотний капітал	85173	84498	82983	87265	94348	9175
Довгострокові зобов'язання	23020	24688	22842	21871	22050	-970
Короткострокові кредити і позики	34084	11539	11353	13012	17084	-17000
Запаси	25101	63886	62173	83342	100234	75133
Наявність власного оборотного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів	108193	109186	105825	109136	116398	8205
Загальна величина основних джерел формування запасів	142277	120725	117178	122148	133482	-8795
Надлишок (+) або нестача (-) власного оборотного капіталу для формування запасів (E1)	60072	20612	20810	3923	-5886	-65958
Надлишок (+) або нестача (-) власного оборотного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів (E2)	83092	45300	43652	25794	16164	-66928
Надлишок або нестача загальної величини основних джерел формування запасів (E3)	117176	56839	55005	38806	33248	-83928
Тип фінансової стійкості	Абсолютна				Норм.	X
Коефіцієнт забезпеченості запасів відповідними джерелами формування	3,393	1,323	1,335	1,047	0,941	-2,452
Надлишок (+) або нестача (-) відповідних джерел формування на 1 грн. запасів, грн.	4,668	0,890	0,885	0,466	0,332	-4,336

Визначення типу фінансової стійкості та ідентифікація фінансового стану підприємства в залежності від наявності джерел фінансування запасів здійснюється відповідно до умов, узагальнених в табл.2.2.

Таблиця 2.2

Система параметрів для ідентифікації типу фінансової стійкості підприємства за показниками достатності джерел покриття запасів

Умови	Тип фінансової стійкості
$E1, E2, E3 > 0$	абсолютна фінансова стійкість
$E1 < 0, E2, E3 > 0$	нормальна фінансова стійкість
$E1, E2 < 0, E3 > 0$	нестійкий фінансовий стан
$E1, E2, E3 < 0$	кризовий фінансовий стан

За результатами аналізу узагальнюючих показників фінансової стійкості, представлених у табл. 2.1, встановлено, що впродовж 2017-2020 років обсяг джерел формування запасів, і насамперед власних та довгострокових, суттєво перевищує розмір запасів. Зокрема, у 2017 році величина власного оборотного капіталу підприємства становила 85173 тис. грн., що в 3,4 разів перевищує вартість запасів.

Надлишок власних та довгострокових джерел формування запасів у 2021 році порівняно з 2017 роком збільшився на 8205 тис. грн. і становив 116 398 тис. грн. Отже, АТ КІЕП має ознаки абсолютної фінансової стійкості у 2017-2020 роках.

Дещо погіршилася ситуація у 2021 році, оскільки не дивлячись на суттєве збільшення власного оборотного капіталу, суттєво також зросли запаси. В результаті підприємство має нормальну фінансову стійкість, бо запаси покриваються не лише власним оборотним капіталом, а й частково довгостроковими зобов'язаннями.

Наступним етапом оцінки фінансової стійкості є коефіцієнтний аналіз (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Показники фінансової стійкості АТ КІЕП за 2017-2021 рр.

Показники	Роки					Абсолютне відхилення 2021 р. до 2017 р. (+, -)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Наявність власних коштів підприємства в обороті	85173	84498	82983	87265	94348	9175
Коефіцієнт фінансової стійкості ($>0,5$)	0,888	0,899	0,920	0,930	0,909	0,021
Коефіцієнт автономії ($>0,5$)	0,841	0,849	0,871	0,883	0,862	0,021
Коефіцієнт фінансової залежності (<2)	1,189	1,178	1,148	1,132	1,160	-0,029
Коефіцієнт фінансового ризику ($<0,5$)	0,189	0,178	0,148	0,132	0,160	-0,029
Коефіцієнт маневреності власного капіталу ($>0,5$)	0,259	0,263	0,259	0,267	0,285	0,025
Коефіцієнт покриття запасів ($>0,8$)	5,612	2,092	1,942	1,434	1,373	-4,239
Коефіцієнт заборгованості (<1)	0,159	0,151	0,129	0,117	0,138	-0,021
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу ($>0,5$)	5,297	5,621	6,748	7,556	6,257	0,960

З таблиці 2.3 видно, що підприємство має власні кошти в обороті, розмір яких збільшився за 5 років на 9175 тис. грн.

Виконані розрахунки свідчать про надзвичайно високий рівень фінансової сталості підприємства за показниками фінансової стійкості підприємства. Так, фактичне значення коефіцієнта автономії вказує на те, що на кінець 2021 року питома вага власного капіталу у валюті балансу складає 86,2 %.

Коефіцієнт фінансової залежності, як обернений показник до коефіцієнта автономії, знизився з 1,189 у 2017 році до 1,160 у 2021 році. Динаміка цього показника свідчить про те, що фінансують підприємство переважно власники, і рівень кредитування знижується.

Значення коефіцієнта маневреності власного капіталу не відповідає нормативу ($>0,5$), що свідчить про недостатність гнучкості у використанні власних коштів підприємства. Відповідно за коефіцієнтом заборгованості у

2019 році на 1 грн. власного капіталу припало 13 коп. поточних зобов'язань, а у 2021 році – 14 коп.

Коефіцієнт покриття запасів за аналізований період відповідає нормативному значенню. На підприємстві достатньо власних оборотних коштів для формування запасів підприємства, але рівень забезпеченості знижується. Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу підтверджує твердження, що підприємство фінансується за рахунок власних фінансових ресурсів.

Отже, підприємство не може самостійно фінансувати свою поточну діяльність. У цілому можна зробити висновок, що у підприємства високий ступінь захищеності інтересів кредиторів і інтересів, що мають довгострокові вкладення у підприємство. Практично всі коефіцієнти відповідають нормативному значенню, а їх динаміка має переважно позитивну тенденцію зміни.

Баланси ліквідності за декілька періодів, років дають можливість виявити тенденції зміни фінансового стану підприємства. Якщо, наприклад, суб'єкт господарювання має достатньо високий рівень ліквідності, то це свідчить про те, що після погашення найбільш термінових зобов'язань у нього залишаються вільні кошти, отже воно має можливість значно швидше розрахуватися з установами банків, постачальниками, іншими кредиторами.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються такі умови:

$$A1 \geq П1; \quad A2 \geq П2; \quad A3 \geq П3; \quad A4 \leq П4.$$

Якщо виконуються перші три нерівності, тобто поточні активи перевищують зовнішні зобов'язання підприємства, то обов'язково виконується остання нерівність, що свідчить про наявність у підприємства власних оборотних коштів – дотримується мінімальна умова фінансової стійкості.

Таблиця 2.4

Оцінка балансу АТ КІЕП за 2017-2021 рр., тис. грн.

Актив	Роки					Пасив	Роки					Платіжний баланс				
	2017	2018	2019	2020	2021		2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	75289	20137	1860	6234	480	1. Найбільш термінові зобов'язання (П1)	55697	49146	37761	32231	43299	19592	-29009	-35901	-25997	-42819
2. Швидко реалізовані активи (А2)	63485	74142	79535	51734	58756	2. Короткострокові пасиви (П2)	0	0	0	0	0	63485	74142	79535	51734	58756
3. Повільно реалізовані активи (А3)	25116	64052	62191	83398	100459	3. Довгострокові пасиви (П3)	23020	24688	22842	21871	22050	2096	39364	39349	61527	78409
4. Важко реалізовані активи (А4)	331772	330517	325960	321539	314554	4. Постійні пасиви (П4)	416945	415015	408943	408804	408902	-85173	-84498	-82983	-87265	-94348
Баланс	495662	488849	469546	462906	474251	Баланс	495662	488849	469546	462906	474251	X	X	X	X	X

Отже, на кінець 2021 року нестача високоліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань становила 42819 тис. грн. По швидколіквідним активам спостерігається надлишок 51734 тис. грн. на початок 2021 року та 58756 тис. грн. на кінець року. По повільноліквідним активах теж спостерігається надлишок на кінець кожного року. Таким чином, баланс не є абсолютно ліквідним у зв'язку з нестачею високоліквідних активів, при цьому динаміка ліквідності підприємства негативна.

Використовуючи дані балансу ліквідності, наведеного в таблиці 2.4, виконаємо оцінку показників ліквідності (платоспроможності) та оцінку ліквідності балансу.

Таблиця 2.5

Оцінка показників ліквідності АТ КІЕП за 2017-2021 рр.

Показники	Роки					Абсолютне відхилення 2021 р. до 2017 р. (+, -)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності $(A1/(П1+П2))$	1,352	0,410	0,049	0,193	0,011	-1,341
Коефіцієнт швидкої (поточної) ліквідності $(A1+A2)/(П1+П2)$	2,492	1,918	2,156	1,799	1,368	-1,124
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття) $(A1+A2+A3)/(П1+П2+П3)$	2,082	2,144	2,369	2,613	2,444	0,362

Розрахунки ліквідності надають можливість відтворити загальну характеристику фінансового стану підприємства. У 2019 та 2021 році коефіцієнт абсолютної ліквідності значно нижче нормативного значення. Отже, підприємство має низькі можливості погашення поточних зобов'язань за рахунок високоліквідних оборотних активів на кінець аналізованого періоду.

Враховуючи, що нормативне значення показника швидкої ліквідності становить 0,7 - 0,8, рівень швидкої ліквідності підприємства є надзвичайно високим, товариство має можливість погасити за рахунок очікуваних надходжень від дебіторів поточні зобов'язання 1,4 разів на кінець 2021 року.

Загальний коефіцієнт ліквідності (норма >2) теж перевищує нормативне значення, що свідчить про високий рівень, і позитивну динаміку ліквідності та платоспроможності підприємства за даними відносними критеріями.

Таким чином, провівши оцінку фінансової стійкості АТ КІЕП, маємо зробити наступний висновок – підприємство є фінансово стійке, має власний оборотний капітал, показники фінансової стійкості в межах норми. Є труднощі нестачею високоліквідних активів, тобто у підприємства недостатньо коштів на рахунку. Отже, необхідно розглянути шляхи переведення середньо ліквідних активів у високоліквідні, або зосередитися на зниженні поточних короткострокових зобов'язань.

2.3 Аналіз та оцінка ймовірності банкрутства підприємства

На сьогоднішній день існує велика кількість різних зарубіжних та вітчизняних методик, призначені для оцінки ймовірності настання банкрутства. Найбільш поширеними в використанні вважаються західні системи оцінки. В Україні систем оцінки ймовірності банкрутства менше через те, що проведення досліджень ускладнено нестачею статистичних даних.

Проведемо діагностику банкрутства аналізованого підприємства за методиками як українських, так і зарубіжних авторів.

Модель Е.Альтмана має ряд переваг: простота та можливість застосування при обмеженій інформації; порівнюваність показників; можливість поділу аналізованих компаній на потенційних банкрутів та не банкрутів; висока точність розрахунків.

Поряд з перевагами модель має такі недоліки: неможливість використання в українських умовах (не враховує особливості економіки); складність інтерпретації підсумкового значення; залежність точності розрахунків від вихідної інформації; обмеженість сфери застосування;

заснована на застарілих даних; не враховує показників рентабельності [25, с. 286].

У табл. 2.6 представлені результати розрахунку даної моделі підприємства за 2017-2021 роки.

Таблиця 2.6

Прогнозування ймовірності банкрутства АТ КІЕП за п'ятифакторною моделлю Е. Альтмана за 2017-2021 рр.

Показники	Роки				
	2017	2018	2019	2020	2021
Частка власних оборотних коштів в активах (X1)	0,172	0,173	0,177	0,189	0,199
Рентабельність активів розрахована з використанням нерозподіленого прибутку (X2)	0,165	0,179	0,203	0,221	0,232
Рентабельність активів розрахована з використанням чистого прибутку (X3)	0,003	-0,008	0,002	-0,011	-0,005
Коефіцієнт покриття поточних зобов'язань власним капіталом (X4)	7,486	8,445	10,830	12,684	9,444
Коефіцієнт трансформації (X5)	0,230	0,168	0,275	0,140	0,167
Z - показник	5,170	5,668	7,275	8,249	6,380
Ймовірність банкрутства	Ймовірність банкрутства дуже низька				

Результати проведених розрахунків за п'ятифакторною моделлю Альтмана свідчать, що ймовірність банкрутства є дуже низькою. Протягом 2017-2021 років показник приймає значення, набагато вищу за критичне, і на кінець 2021 року складає 6,380.

Засновником модельного прогнозування банкрутств можна рахувати В.Бівера. Модель передбачає відношення чистого грошового потоку до суми боргу, що дозволяє визначити можливість банкрутства компанії. Ця модель універсальна.

Переваги – можливість прогнозування банкрутства у тимчасовому проміжку до 5 років. Недоліки – не передбачені вагові коефіцієнти для показників, а також не розраховується коефіцієнт ймовірності остаточного банкрутства [25, с. 286].

Розрахунки значень коефіцієнтів за системою Бівера на досліджуваному підприємстві представлено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

**Прогнозування ймовірності банкрутства АТ КІЕП за системою Бівера за
2017-2021 рр.**

Показники	Роки					Характеристика показника				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт Бівера	0,144	0,090	0,161	0,114	0,118	II	II	II	II	II
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,082	2,144	2,369	2,613	2,444	I	I	I	I	I
Рентабельність (збитковість) капіталу	0,391	0,031	0,058	0,056	0,028	III	III	III	III	III
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,159	0,151	0,129	0,117	0,138	I	I	I	I	I
Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом	0,172	0,173	0,177	0,189	0,199	III	III	III	III	III

Розраховані показники ймовірності банкрутства за системою Бівера свідчать про те, що підприємство за багатьма показниками у 2017-2021 роках відноситься до третьої групи, а також до першої групи. Це може свідчити про ймовірність банкрутства від одного до 5 років, якщо підприємство не прийме міри по покращенню свого фінансового становища.

Результати діагностики банкрутства підприємства за іншими моделями, які застосовуються у практиці країн з ринковою економікою узагальнено в табл. 2.8.

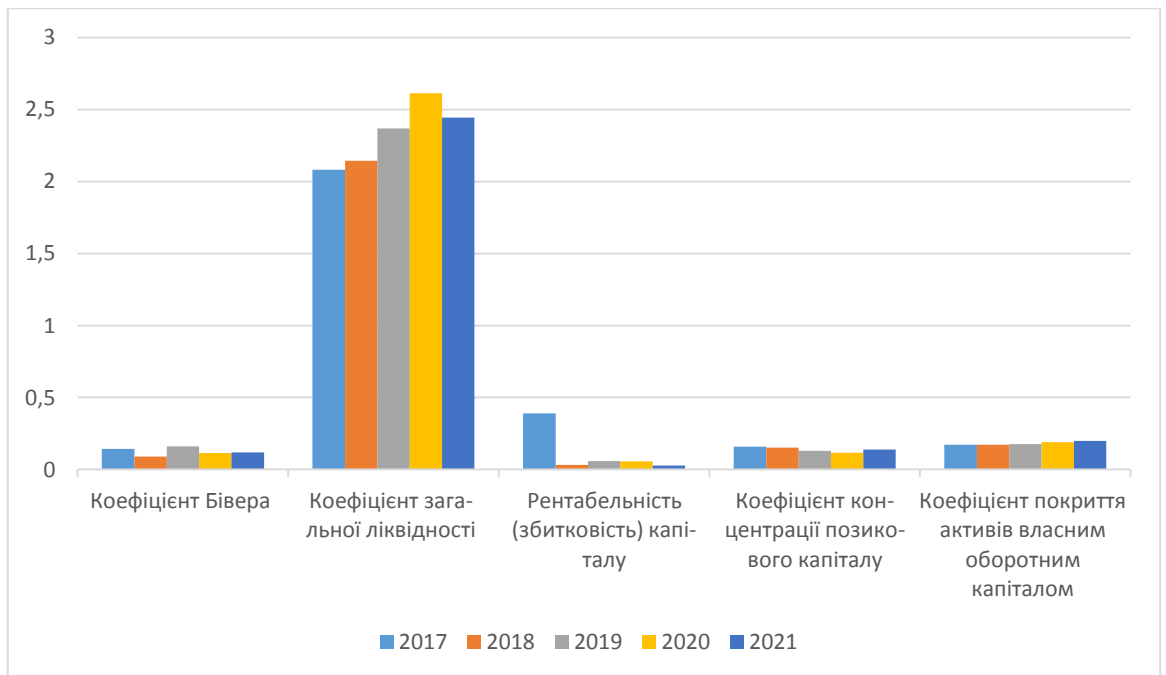

Рис. 2.1. Динаміка показників ймовірності банкрутства АТ КІЕП за системою Бівера за 2017-2021 рр.

Отже, за всіма розрахунками АТ КІЕП має доволі високу ймовірність отримати статус банкрута. Зокрема, за моделлю Спрінггейта підприємство можна охарактеризувати як потенційного банкрута, за моделлю Ліса маємо пограничне значення.

Таблиця 2.8

Прогнозування банкрутства за методиками, які застосовуються у закордонній практиці АТ КІЕП за 2017-2021 рр.

Показники	Роки					Характеристика
	2017	2018	2019	2020	2021	
Модель Спрінггейта	0,344	0,225	0,361	0,160	0,264	Потенційний банкрут
Модель Романа Ліса	0,036	0,036	0,038	0,038	0,040	Фінансово стійке на кінець періоду

Розрахунки показників структури балансу АТ КІЕП (табл.2.9) свідчать про те, що у звітному періоді значення коефіцієнта загальної ліквідності не відповідають оптимальним.

Показники структури балансу АТ КІЕП за 2017-2021 рр.

Показники	Роки					Оптимальне значення	Можливі рішення				
	2017	2018	2019	2020	2021		2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,082	2,144	2,369	2,613	2,444	>2	Структура балансу задовільна				
Коефіцієнт забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом	0,520	0,534	0,578	0,617	0,591	>0,1	Структура балансу задовільна				
Коефіцієнт втрати платоспроможності	-	1,088	1,241	1,367	1,180	>1	Немає загрози втрати платоспроможності				

Це означає, що підприємство забезпечене власним оборотним капіталом, має достатньо поточних активів для того, щоб покрити свої короткострокові зобов'язання, а також ймовірність втрати протягом 6 місяців платоспроможності низька.

Таким чином, за результатами діагностики ймовірності банкрутства на основі дискримінантних статистичних моделей доходимо висновку, що їх використання значно підвищує якість аналізу. Але більшість наведених моделей розроблена для економічних умов, що відрізняються від існуючих зараз в Україні. Це певною мірою знижує об'єктивність висновків.

Поряд із розрахунком індексів кредитоспроможності для аналітичних оцінок прогнозування ймовірності банкрутства підприємства використовують також системи критеріїв, що являють собою різноманітні порівняльні, якісні методики оцінки ймовірності банкрутства, зокрема: методика В.В. Ковальова; метод Аргенті (А-рахунок); метод Скоуна [25, с. 286].

Проведемо аналіз АТ КІЕП за методикою В.В. Ковальова (рис.2.2).

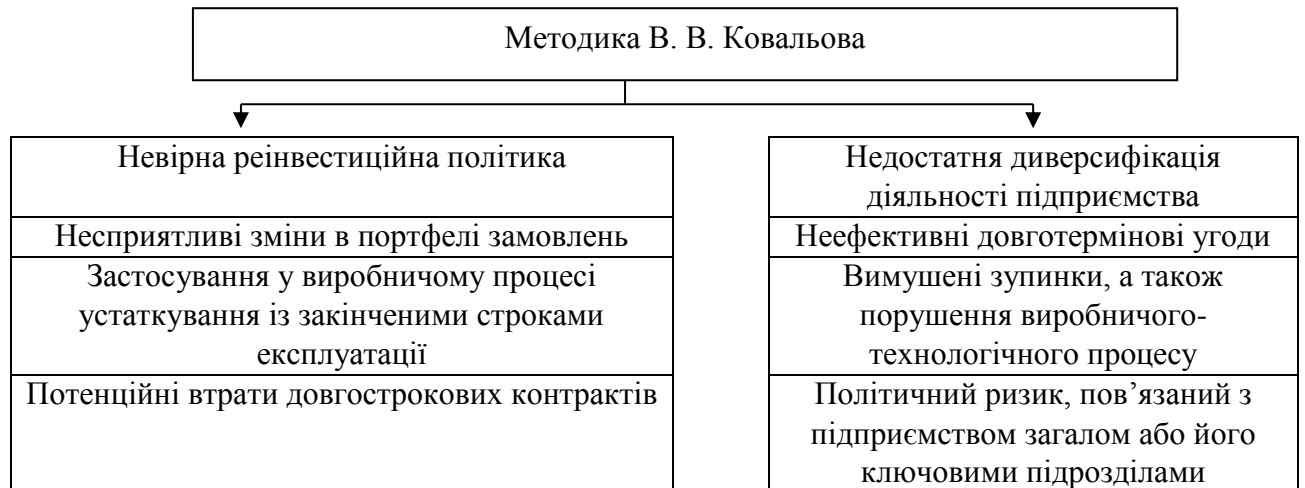

Рис. 2.2. Ймовірність банкрутства АТ КІЕП за методикою В.В.Ковальова

Джерело: розробка автора [35]

Отже, ймовірність банкрутства АТ КІЕП за методикою Ковальова В.В. невисока.

Досить цікаву та корисну точку зору на суб'єктивні критерії загрози банкрутства висловив Джон Аргенті. Систематизувавши інформацію про збанкрутілі компанії, він припустив, що процес, який призводить до банкрутства, є тривалим у часі, впродовж якого в діяльності компаній виявляються загальні ознаки, що можуть бути поділені на три групи, відповідно до трьох стадій процесу банкрутства:

- недоліки в діяльності;
- здійснені помилки;
- перші симптоми неплатоспроможності [27, с. 61].

Кожна наступна стадія банкрутства є результатом розвитку попереднього рівня стадії: помилки виникають в результаті недоліків у діяльності, а симптоми виявляють накопичені помилки.

Результатом дослідження став метод бальної оцінки, названий А-рахунок (таблиця 2.10).

Метод А-рахунку для визначення можливості банкрутства

АТ КІЕП

Стадії	Ваш бал	Бал згідно з Аргенті
НЕДОЛІКИ		
Директор-автократ	1	8
Голова ради директорів є також директором	0	4
Пасивність ради директорів	1	2
Внутрішні протиріччя в раді директорів (через відмінності в знаннях та навичках)	2	2
Слабкий фінансовий директор	1	2
Нестача професійних менеджерів середньої та нижньої ланки	1	1
Недоліки системи обліку:		
- відсутність бюджетного контролю;	2	3
- відсутність прогнозу грошових коштів;	2	3
- відсутність системи управлінського обліку витрат.	1	3
Максимально можлива сума балів	11	15
ПОМИЛКИ		
Досить велика частка позикового капіталу	2	15
Нестача обігових активів через дуже швидкий ріст бізнесу	X	
Наявність великого проекту (провал такого проекту наражає фірму на серйозну небезпеку)	0	15
Максимально можлива сума балів	2	15
СИМПТОМИ		
Погіршення фінансових показників	2	4
Використання «творчого» бухгалтера	1	4
Нефінансові ознаки неблагополуччя (погіршення якості, зниження частки ринку, падіння «бойового духу» співробітників)	0	-
Остаточні симптоми кризи (судові позови, скандали, відставки)	3	4
Максимально можлива сума балів	6	12
Разом всього	19	42
Банкрутство не загрожує		

Оскільки сума балів менше 25, то АТ КІЕП не може стати банкрутом протягом 5 років.

Проаналізуємо ймовірність банкрутства за методом Скоуна. Для цього визначимо перелік питань, які відносяться до нашого підприємства:

- компанія працює в циклічній галузі;
- перевищує сума короткострокового капіталу величину довгострокового капіталу.

Отже, ймовірність банкрутства невисока, оскільки позитивне значення отримали лише 2 питання.

Таким чином, в результаті оцінки ймовірності банкрутства АТ КІЕП слід зробити висновок, що в цілому банкрутство підприємству в найближчій перспективі не загрожує. Але маємо дуже низьку рентабельність, суттєве скорочення виручки від реалізації за останні два роки. Є труднощі нестачею високоліквідних активів, тобто у підприємства недостатньо коштів на рахунку.

Діяльність АТ КІЕП фінансується за рахунок внутрішніх джерел фінансування товариства, до яких належить власний капітал, який включає: реінвестування прибутку, надходження від господарської діяльності. Використання лише внутрішніх джерел фінансування має найвищу фінансову стійкість, але обмежує темпи розвитку товариства, оскільки не може забезпечити формування необхідного додаткового обсягу активів в періоди сприятливої кон'юнктури ринку.

Основними напрямками покращення фінансового стану АТ КІЕП в найближчі роки має стати:

- збереження науково-технічного потенціалу в умовах пандемії та кризових явищ в економіці;
- забезпечення підвищення рентабельності в умовах віддаленої роботи персоналу;
- збільшення частини ринку по договорам ЗЕД;
- підвищення якості виконаної проектної продукції та/або наданих послуг, порівняно з конкурентами;
- оптимізації рівня витрат;
- підвищення репутації (іміджу) товариства.

Висновки до розділу 2

1. Провівши оцінку фінансової стійкості АТ КІЕП, маємо зробити наступний висновок – підприємство є фінансово стійке, має власний оборотний капітал, показники фінансової стійкості в межах норми. Фінансовий стан підприємства протягом 2017-2021 характеризується позитивною динамікою, на що вказує зростання таких показників як коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт покриття активів власними оборотними коштами, коефіцієнт автономії, коефіцієнт швидкої ліквідності та ін. Є труднощі нестачею високоліквідних активів, тобто у підприємства недостатньо коштів на рахунку.

2. За результатами аналізу узагальнюючих показників фінансової стійкості, представлених у табл. 2.1, встановлено, що впродовж 2017-2020 років обсяг джерел формування запасів, і насамперед власних та довгострокових, суттєво перевищує розмір запасів. Зокрема, у 2017 році величина власного оборотного капіталу підприємства становила 85173 тис. грн., що в 3,4 разів перевищує вартість запасів.

3. Розрахунки ліквідності надають можливість відтворити загальну характеристику фінансового стану підприємства. Враховуючи, що нормативне значення показника швидкої ліквідності становить 0,7 - 0,8, рівень швидкої ліквідності підприємства є надзвичайно високим, товариство має можливість погасити за рахунок очікуваних надходжень від дебіторів поточні зобов'язання 1,4 разів на кінець 2021 року.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організаційно-управлінські аспекти забезпечення фінансової стійкості підприємства

Завдання сучасного розвитку українських компаній, пов'язані з постійним подоланням кризових ситуацій, визначають особливі вимоги до фінансової стійкості підприємства як стратегічного фактору фінансової безпеки діяльності підприємства, зростання його ділової активності та інвестиційної привабливості. В умовах військового стану та глобалізації економічного простору в суспільстві проблема управління фінансовою стійкістю підприємства набуває пріоритетного характеру. Рішення цієї проблеми настійно потребує вдосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємства, що дозволяє забезпечити ефективне керування усім підприємством.

В умовах посилення процесів глобалізації в ринковому середовищі технологічних та фінансових змін зростають масштаби корпоративного бізнесу, ускладнюється його організаційна структура, збільшується кількість факторів зовнішнього та внутрішнього середовища бізнесу, що впливають на його ефективність та результативність. Однак принципово новим, з нашого погляду, у розвитку інтеграційних процесів є залежність фінансових результатів та стійкості розвитку бізнесу від очікувань контрагентів економічного простору.

При своєчасній розробці та впровадженні заходів, спрямованих на покращення фінансового потенціалу у довгостроковому періоді, такі підприємства можуть збільшити свій майновий потенціал, відновити платоспроможність та прибутковість. Попередження розвитку негативних

кризових явищ на підприємстві можливе лише за систематичного забезпечення управлінського персоналу інформацією про поточний рівень фінансової стійкості та здатності підприємства до подальшого розвитку.

Одним з основних шляхів покращення фінансово-економічної діяльності підприємств є збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Графічно цей процес представлений малюнку 3.1.

Рис. 3.1. Шляхи покращення фінансового потенціалу підприємства
Джерело: розробка автора [35]

Умовно напрями, в яких може діяти АТ КІЕП, щоб покращити власне становище, можна поділити на три великі групи:

- збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків;
- мобілізація внутрішніх резервів;
- економічна інтеграція.

Вхідні грошові потоки – це ті, що формуються з доходів від основної (операційної), інвестиційної та фінансової діяльності.

Вихідні грошові потоки – ті, що складаються, відповідно, із виробничих, (операційних), інвестиційних та фінансових витрат. Якщо вхідні грошові потоки за своїми розмірами перевищують вихідні, такий грошовий потік називають позитивним, і якщо вихідні грошові потоки за своєю абсолютною величиною перевищують вхідні – негативним. Негативний грошовий потік свідчить про відплив грошових ресурсів із підприємства.

Отже, АТ КІЕП необхідно збільшувати вхідні та зменшувати вихідні грошові потоки, шукаючи оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу, яке забезпечило б мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу.

Оскільки, діяльність АТ КІЕП фінансується за рахунок внутрішніх джерел фінансування товариства, використання яких обмежує темпи розвитку товариства, оскільки не може забезпечити формування необхідного додаткового обсягу активів в періоди сприятливої кон'юнктури ринку.

Основним засобом успішного розвитку в даному напрямку АТ КІЕП є подальше вдосконалення логістичних процесів та інвестиції в ІТ-систему, що дасть компанії можливість максимально ефективно керувати запасами та транспортними потоками, та сприятиме закріпленню її позиції лідера галузі контролю за витратами.

Виходячи із ситуації АТ КІЕП слід відмовитися від певної частини обладнання та продати його без шкоди усьому виробничому процесу.

Основні заходи щодо збільшення обсягу продажів це:

- 1) стимулювання попиту продукції підприємства: насамперед інформування потенційних споживачів послуг (цільова реклама), гнучка система знижок, після продажне обслуговування проектів, надання вичерпної інформації, до і після проектні консультації;

2) збільшення частини ринку по договорам ЗЕД: пошук нових проектів по світу, адже підприємство має великий досвід проектування атомних електростанцій та теплоелектростанцій;

3) розвиток міжнародних ринків; комплексні маркетингові дослідження потенційних ринків збуту, вивчення можливостей та наслідків проведення наступальної (агресивної) маркетингової політики;

4) випуск нових конкурентоспроможних видів послуг: технічний прогрес потребує постійного оновлення асортименту послуг (проектування не лише атомних станцій, а й цивільного будівництва), який збільшує обсяги продажу, але водночас потребує додаткових витрат на закупівлю обладнання, ноу-хау; фінансування подібних витрат можливе або за рахунок довгострокових кредитів (що в нинішніх умовах здійснити надзвичайно важко), або за рахунок скорочення (насамперед надлишкових) потужностей, які визначають додаткові надходження та скорочення постійних витрат (зміст, ремонт тощо).

Проаналізувавши можливості АТ КІЕП, можна дійти невтішного висновку, кожен із запропонованих напрямів можна виконати. Проблематичним буде виконання напрямку підвищенням цін на проекти, адже загрози та слабкі сторони вказують на існування проблем з попитом на ринку.

Для кожного підприємства, що діє в умовах ринкової економіки, надзвичайно важливою є проблема прибутковості та ліквідності діяльності. У свою чергу, прибутковість залежить від характеру використання власних і залучених коштів підприємства.

Важелями оптимізації прибутковості та ліквідності АТ КІЕП можуть бути:

- збільшення власних засобів - збільшення частки залучених джерел фінансування може бути досягнуте за рахунок розширення ЗЕД;

- вдосконалення роботи з управління оборотним капіталом — резерви оптимізації оборотного капіталу можуть полягати в скороченні періодів

обороту елементів поточних активів і (або) збільшенні періодів обороту елементів поточних пасивів. Безумовно, під збільшенням періодів обороту елементів поточних пасивів не мається на увазі порушення умов договорів з постачальниками і розрахунків з бюджетів (створення прострочених заборгованостей перед постачальниками, бюджетом, персоналом);

- оптимізація фінансової політики — відмова від фінансування капітальних вкладень за рахунок короткострокового кредитування;

- реалізація частини оборотних активів та підтриманні її в необхідному розмірі (готова продукція, товари).

Особливе місце в капіталі підприємства займають оборотні кошти. Механізм їх формування безпосередньо впливає на ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства. Комбінація джерел поповнення оборотних коштів може бути різною.

На основі поглибленого фінансового аналізу підприємства АТ КІЕП було виявлено головні недоліки роботи підприємства. Було встановлено, що в підприємства є значний розмір дебіторської заборгованість, яка зберігається впродовж кожного звітного періоду.

З урахуванням виявлених недоліків АТ КІЕП можна дати рекомендації, які б дозволили поліпшити його фінансове становище:

- необхідно контролювати стан розрахунків із покупцями за відстроченими платежами (простроченими) заборгованостями;

- слід оптимізувати величину запасів, зниження термінів оборотності повільно реалізованих активів;

- стежити за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованостей: значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансової стійкості підприємства та унеможливорює залучення додаткових джерел фінансування;

- необхідно переглянути склад дебіторів: слід відмовитися від стабільних неплатників та зайнятися пошуком платоспроможних дебіторів;

- по можливості орієнтуватися на більше споживачів з метою

зменшення ризику несплати одним або декількома великими покупцями, варто переглянути договори та знайти кращих партнерів;

- підвищення частки власних коштів в оборотних активах за рахунок зростання нерозподіленого прибутку;

- посилити службу маркетингу з метою виявлення нових ніш на ринку товарів та послуг, що надаються підприємством, і виконуваних робіт.

Протягом 2017-2021 рр. розмір дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги знизився з 58534 тис. грн. до 40430 тис. грн., тобто на 30,9 %, при цьому виручка в 2021 році знизилася порівняно з 2017 роком на 38,7 %.

Таким чином, питома вага дебіторської заборгованості відносно виручки від реалізації суттєво зросла, тому актуальними є заходи по скороченню дебіторської заборгованості.

Таблиця 3.1

**Розрахунок забезпеченості власними оборотними засобами
АТ КІЕП за 2021 рік**

Показники	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Оборотні активи	141366	100,0	159695	100,0	18329	0
Наявність власних оборотних коштів	87265	61,7	94348	59,1	7083	-2,6

Як видно з таблиці 3.1 підприємство АТ КІЕП забезпечене власними оборотними коштами, питома вага яких у структурі оборотних активів знизилася на 2,6 % у 2021 році порівняно з 2020 роком.

Таке скорочення питомої ваги власних оборотних коштів у структурі оборотних активів не можна розглядати як позитивну тенденцію, оскільки скорочення виробничих запасів або дебіторської заборгованості, яке не обумовлене розширенням обсягів, виробництва погіршує знову ж таки платіжну дисципліну підприємства.

3.2 Розробка заходів щодо підвищення фінансової стійкості підприємства

Для підвищення рівня ліквідності та фінансової стійкості АТ КІЕП нами пропонується розглянути модель оптимізації складу джерел формування поповнення оборотних коштів. У моделі передбачено шість підходів до фінансування оборотних коштів. Розглянемо кожен із цих підходів для АТ КІЕП. Розрахунок здійснимо за даними 2021 року.

Перший підхід засновано на тому, що потреба в оборотних коштах фінансується за рахунок короткострокової заборгованості, тобто «робочий капітал» дорівнює нулю. Розглянемо перший підхід за допомогою таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Баланс оборотних коштів АТ КІЕП при використанні першого підходу їх фінансування за 2021 рік, тис. грн.

Оборотні кошти	Сума	Джерела формування	Сума
Постійна частина ОК	140664	Власний капітал	-
Запаси	100234	Довгострокові зобов'язання	-
Дебіторська заборгованість	40430	Короткострокові зобов'язання	159695
Змінна частина ОК	19031		
Грошові кошти	19031		
Усього приросту оборотних коштів	159695	Усього джерел формування	159695

Складаючи баланс оборотних активів за 2021 рік ми згрупували оборотні активи на змінну та постійну частини. До постійної частини ми віднесли запаси та дебіторську заборгованість, до змінної - грошові кошти, що дало змогу отримати баланс в сумі 19031 тис. грн. Відповідно у першому підході оборотні активи фінансуються за рахунок короткострокових зобов'язань, сума яких теж буде 159695 тис. грн.

Другий підхід заснований на тому, що частина мінімально необхідного розміру коштів у запасах фінансується за рахунок власних джерел і довгострокових позикових коштів, приведених в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Баланс оборотних коштів АТ КІЕП при використанні другого підходу їх фінансування за 2021 рік, тис. грн.

Оборотні кошти	Сума	Джерела формування	Сума
Постійна частина ОК	140664	Власний капітал	79847,5
Запаси	100234	Довгострокові зобов'язання	
Дебіторська заборгованість	40430	Короткострокові зобов'язання	79847,5
Змінна частина ОК	19031		
Грошові кошти	19031		
Усього приросту оборотних коштів	159695	Усього джерел формування	159695

За другого підходу, який передбачає наявність власних джерел фінансування, ми зменшили на половину короткострокові зобов'язання, збільшивши при цьому власний капітал на 79847,5 тис. грн.

З таблиці 3.3 видно, що підприємству не вистачає власних коштів для фінансування постійної частини оборотних коштів.

Третій підхід заснований на тому, що мінімально необхідний розмір коштів у запасах фінансується за рахунок власних джерел і довгострокових позикових джерел, приведений в таблиці 3.4.

З таблиці 3.4 видно, що на підприємстві з'явилися довгострокові зобов'язання в сумі 26550 тис. грн. за рахунок зменшення короткострокових та скорочення власного капіталу.

Таблиця 3.4

Баланс оборотних коштів АТ КІЕП при використанні третього підходу їх фінансування за 2021 рік, тис. грн.

Оборотні кошти	Сума	Джерела формування	Сума
Постійна частина ОК	140664	Власний капітал	72560
Запаси	100234	Довгострокові зобов'язання	26550
Дебіторська заборгованість	40430	Короткострокові зобов'язання	60585
Змінна частина ОК	19031		
Грошові кошти	19031		
Усього приросту оборотних коштів	159695	Усього джерел формування	159695

Четвертий підхід заснований на тому, що постійна потреба в оборотних коштах фінансується за рахунок власних і довгострокових позикових джерел. Це означає, що величина «робочого капіталу» підтримується в розмірі суми мінімально необхідної величини коштів у запасах і середньої величини коштів у розрахунках з дебіторами. Баланс оборотних коштів при використанні четвертого підходу наведено в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Баланс оборотних коштів АТ КІЕП при використанні четвертого підходу їх фінансування за 2021 рік, тис. грн.

Оборотні кошти	Сума	Джерела формування	Сума
Постійна частина ОК	140664	Власний капітал	60000
Запаси	100234	Довгострокові зобов'язання	52600
Дебіторська заборгованість	40430	Короткострокові зобов'язання	47095
Змінна частина ОК	19031		
Грошові кошти	19031		
Усього приросту оборотних коштів	159695	Усього джерел формування	159695

При четвертому підході може виникнути невеликий надлишок власних оборотних коштів, співвідношення між дебіторською і кредиторською заборгованістю є прийнятним (фінансовий цикл є суттєво коротшим від операційного).

П'ятий підхід заснований на тому, що вся постійна потреба в оборотних коштах і середня величина змінної (сезонної) потреби фінансується за рахунок власних джерел і довгострокових позикових джерел, величина «робочого капіталу» підвищується порівняно з попереднім підходом на середню суму змінної потреби, що наведено в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Баланс оборотних коштів АТ КІЕП при використанні п'ятого підходу їх фінансування за 2021 рік, тис. грн.

Оборотні кошти	Сума	Джерела формування	Сума
Постійна частина ОК	140664	Власний капітал	68900
Запаси	100234	Довгострокові зобов'язання	58600
Дебіторська заборгованість	40430	Короткострокові зобов'язання	32195
Змінна частина ОК	19031		
Грошові кошти	19031		
Усього приросту оборотних коштів	159695	Усього джерел формування	159695

Ми знову зменшили суму короткострокової заборгованості, при цьому збільшивши довгострокові зобов'язання та власний капітал.

Шостий підхід заснований на тому, що вся потреба в оборотних коштах фінансується за рахунок власних джерел і довгострокових позикових коштів, приведена в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Баланс оборотних коштів АТ КІЕП при використанні шостого підходу їх фінансування за 2021 рік, тис. грн.

Оборотні кошти	Сума	Джерела формування	Сума
Постійна частина ОК	140664	Власний капітал	68900
Запаси	100234	Довгострокові зобов'язання	90795
Дебіторська заборгованість	40430	Короткострокові зобов'язання	
Змінна частина ОК	19031		
Грошові кошти	19031		
Усього приросту оборотних коштів	159695	Усього джерел формування	159695

Шостий підхід можливий лише теоретично, оскільки реально підприємство завжди має певну суму короткострокової заборгованості.

3.3 Розрахунок економічного ефекту від реалізації запропонованих заходів на підприємстві

Перший підхід (розрахунки наведені в пункті 3.2), що зображений на рис.3.2 дуже ризикований для ліквідності. По суті, він означає відсутність

власних оборотних коштів; він може бути періодично використаний окремими підприємствами, які практично не мають технологічного циклу, наприклад, торговельними. У них кредиторська заборгованість за придбані запаси товарів прирівнюється до власних джерел фінансування.

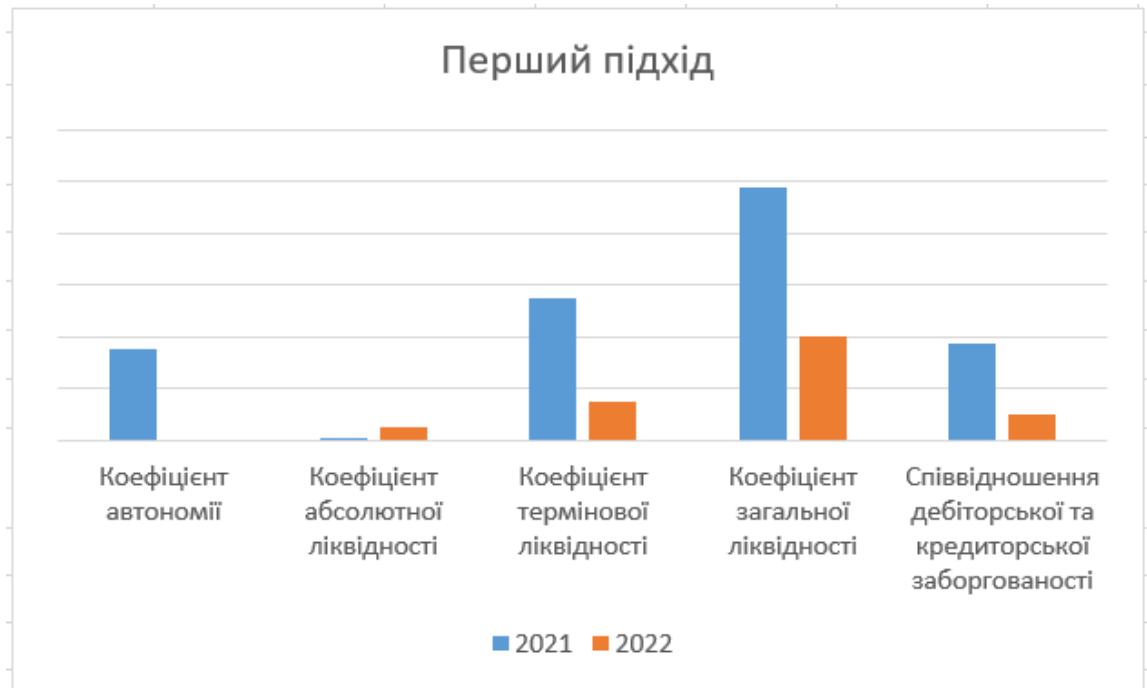

Рис.3.2. Зміна фінансових показників при використанні першого підходу фінансування оборотних коштів АТ КІЕП у 2021 та 2022 рр.

Як видно з рис. 3.2, сталося помітне погіршення за всіма показниками, крім коефіцієнта абсолютної ліквідності. Зрозуміло, що цей підхід для фінансування поповнення оборотних коштів застосовувати не можна.

Отримані зміни по другому підходу відобразимо на рис.3.3.

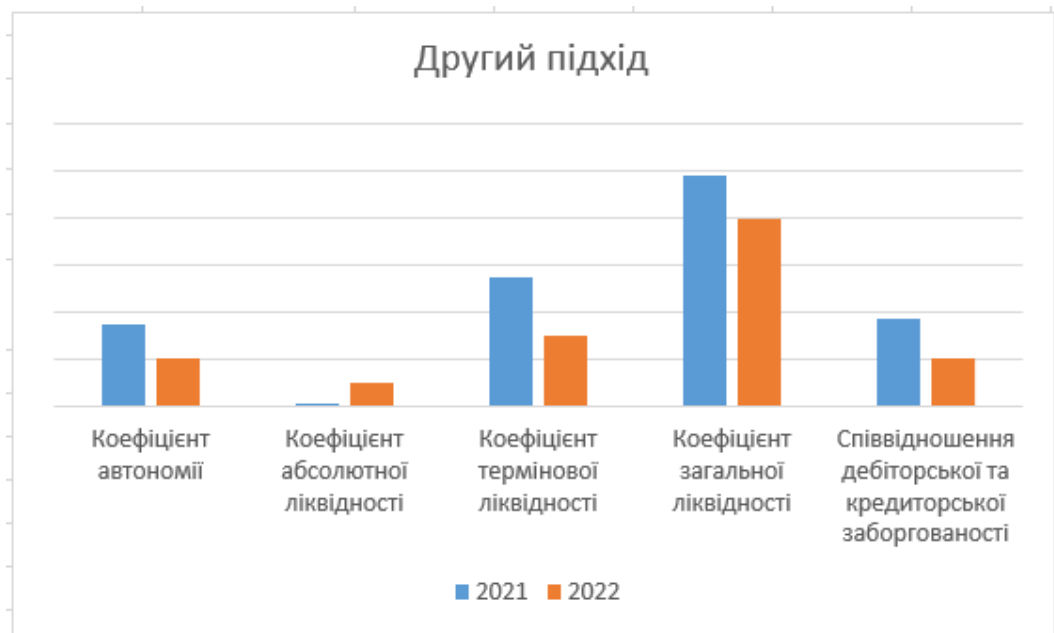

Рис.3.3. Зміна фінансових показників при використанні другого підходу фінансування оборотних коштів АТ КІЕП у 2021 та 2022 рр.

За другого підходу показники ліквідності помітно зросли (особливо коефіцієнт абсолютної ліквідності), що нібито покращує стан ліквідності підприємства, але даний підхід також є дуже ризикований з погляду можливості втрати ліквідності; він передбачає, що фінансові менеджери можуть постійно залучати короткострокові кредити для фінансування оборотних коштів. Якщо такої можливості немає, тоді цей підхід неможливо використати.

Дані зміни третього підходу відобразилися на коефіцієнтах ліквідності, що можна побачити на рис.3.4.

Як видно з рис.3.4 за рахунок зменшення короткострокових зобов'язань показники ліквідності значно покращились, порівняно з попереднім підходом. Причинами цього є переведення частини суми короткострокової заборгованості в довгострокову, розрахунок за якою настане лише через певний проміжок часу. Термін погашення короткострокових зобов'язань є меншим, тому значна їх сума впливає на рівень ліквідності товариства. Сталося покращення за деякими показниками, але все одно цей підхід для фінансування поповнення оборотних коштів також використовувати небажано.

Рис.3.4. Зміна фінансових показників при використанні третього підходу фінансування оборотних коштів АТ КІЕП у 2021 та 2022 рр.

Ризик втрати ліквідності є нижчим при четвертому підході, ніж при третьому підході, що показує рис.3.5.

З рис.3.5 видно, що також сталися поліпшення за всіма показниками. Цей підхід можна застосовувати для фінансування поповнення оборотних коштів.

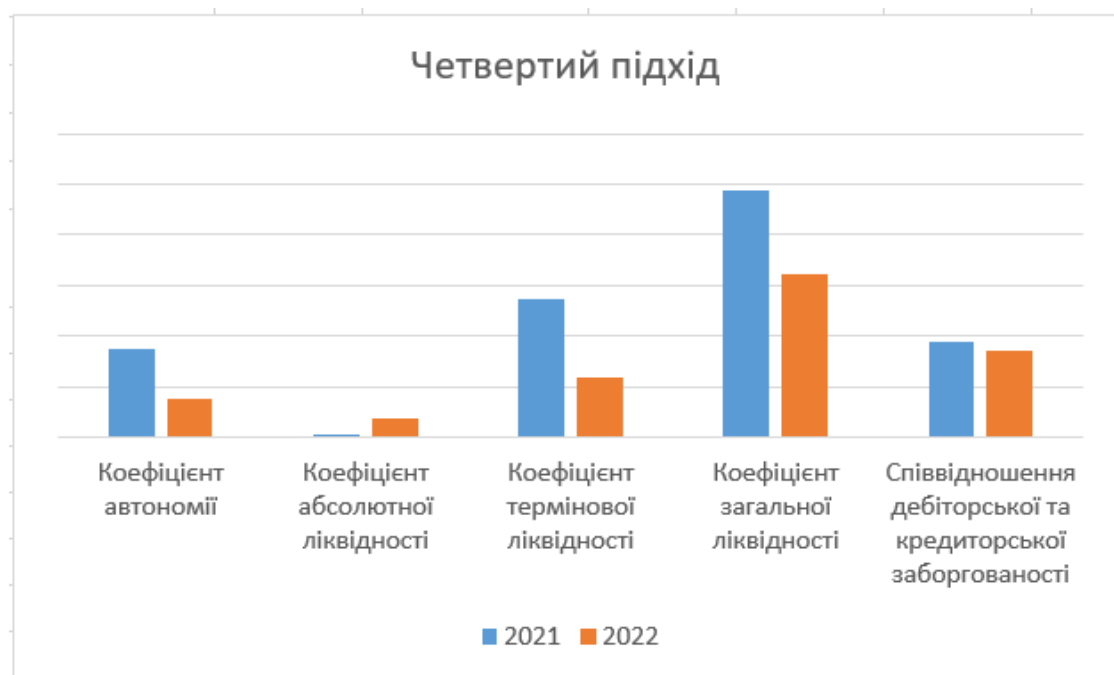

Рис.3.5. Зміна фінансових показників при використанні четвертого підходу фінансування оборотних коштів АТ КІЕП у 2021 та 2022 рр.

П'ятий підхід, зображений на рис.3.6 означає, що ризик втрати ліквідності є ще нижчим, але періодично протягом року може з'являтися суттєвий надлишок власних оборотних коштів. Тому необхідно оперативно управляти ними, контролювати, щоб вони не відволікались на придбання непотрібних запасів.

На рис.3.6 зображені поліпшення за всіма показниками. Даний підхід можна застосовувати для фінансування поповнення оборотних коштів.

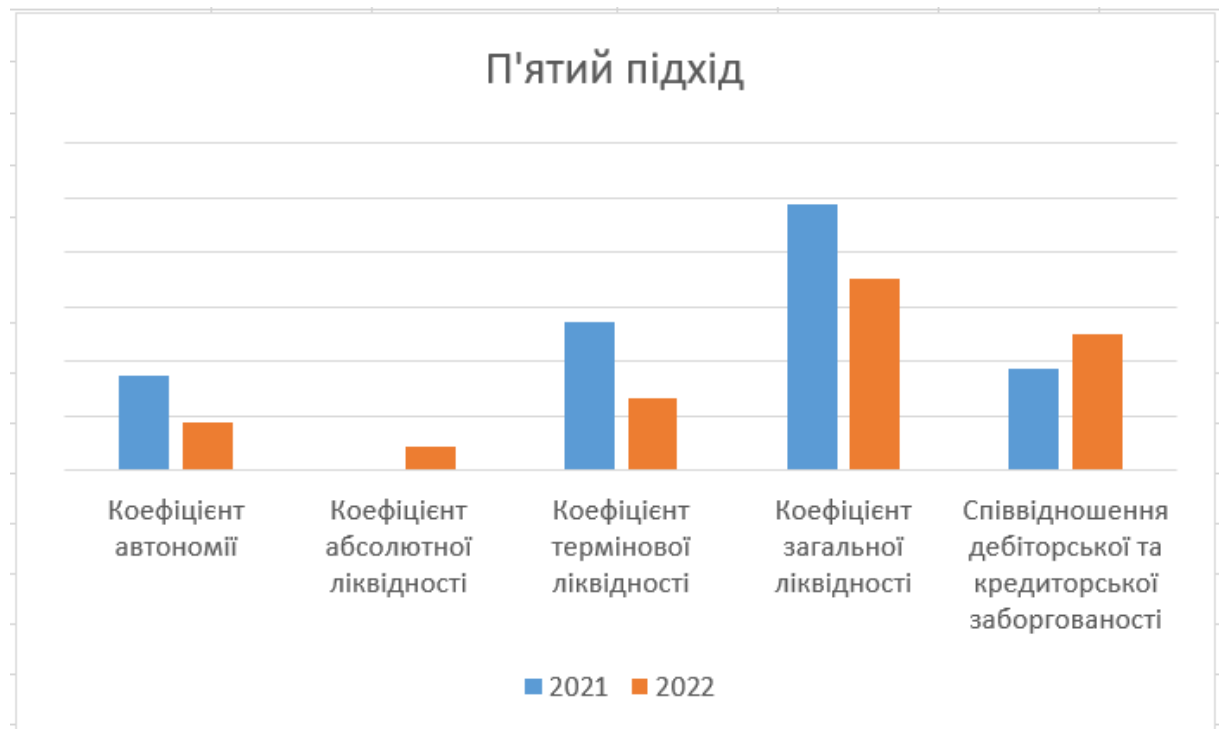

Рис.3.6. Зміна фінансових показників при використанні п'ятого підходу фінансування оборотних коштів АТ КІЕП у 2021 та 2022 рр.

Отримані зміни шостого підходу відобразимо на рис. 3.7, який ілюструє нам поліпшення за всіма показниками. Цей підхід можна застосовувати для фінансування поповнення оборотних коштів. Але як уже зазначалось на підприємстві завжди присутня частка короткострокової заборгованості, тому даний підхід не є ефективним для нашого підприємства.

При врахуванні всіх використовуваних критеріїв оптимальним, на наш погляд, є четвертий підхід, за яким підприємству вдасться підвищити рівень

абсолютної ліквідності і фінансової стійкості, зберігати при цьому на нормальному рівні співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості, а також покрити нестачу оборотних коштів, і не виникатиме надлишок. Це дуже важливо, оскільки за наявності надлишку обігових коштів на підприємстві можливе недоотримання прибутку від вигідних інвестицій, бо кошти вкладені у виробництво, але там не є необхідними. Обраний підхід також має прийнятну для підприємства плату за фінансові ресурси. Визначимо як використання даного підходу фінансування оборотних активів вплине на рівень прибутковості підприємства.

Рис.3.8. Зміна фінансових показників при використанні шостого підходу фінансування оборотних коштів АТ КІЕП у 2021 та 2022 рр.

Проведемо розрахунок планових показників прибутковості підприємства при використанні четвертого підходу до фінансування оборотних активів (табл.3.8).

За рахунок збільшення суми чистого прибутку в плановому періоді на 1560,0 тис. грн. значення показників рентабельності підприємства встановилися на вищому рівні. Зокрема, рентабельність діяльності складе 2,13%, що може свідчити про ефективність діяльності підприємства. Внаслідок того, що на початок планового періоду сума власного капіталу була невеликою, розрахований показник рентабельності власного капіталу досягне 37,57%.

Таблиця 3.8

Прогнозні показники прибутковості АТ КІЕП при використанні четвертого підходу фінансування оборотних активів за 2021 рік, тис. грн.

Показник	Фактичне значення 2021 р.	Планове значення	Відхилення (+, -)
Коефіцієнт рентабельності активів, %	0,028	0,082	0,054
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу, %	0,032	37,572	37,540
Коефіцієнт рентабельності діяльності, %	0,165	2,135	1,970

Отже, розрахунки прогнозних показників ліквідності та прибутковості АТ КІЕП підтвердили ефективність запропонованих заходів антикризової фінансової стратегії, які стосуються, зокрема, оптимізації структури оборотних активів.

Висновки до розділу 3

1. Основними шляхами поліпшення управління фінансовою стійкістю – є: розробка моделі розвитку підприємства в умовах фінансової кризи; застосування моделі оптимізації складу джерел формування поповнення оборотних коштів з метою поліпшення ліквідності та прибутковості; запровадження в діяльність АТ КІЕП платіжного календаря з метою оптимізації грошових потоків.

2. Для ефективного функціонування АТ КІЕП варіант застосування факторингу є оптимальним. Підприємство досягло б абсолютної ліквідності,

тим самим наростило суму грошових коштів та зменшило дебіторську заборгованість. Під час здійснення факторингових операцій дебіторська заборгованість трансформується в наявні кошти, і отже, може бути негайно використана підприємством для виробничих цілей. Отримані грошові кошти можна з користю використати для підприємства з метою їх нарощення, а саме здійснити вигідні інвестиції, направити їх на модернізацію виробництва або покласти на банківський депозит під вигідні умови та високі процентні ставки. Вивільнити грошові кошти можна також шляхом скорочення частки виробничих запасів, що дасть змогу більше інвестувати у виробничу діяльність.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість підприємства – це такий стан його рахунків, який гарантує його платоспроможність. Це комплексне поняття, яке перебуває під впливом різноманітних фінансово-економічних факторів, які треба враховувати при прийнятті фінансового вибору.

Стабільність фінансів на підприємстві може бути забезпечена за умови постійної реалізації та одержання виручки, достатньої за обсягом, щоб виконувати свої зобов'язання. Водночас для розвитку підприємства необхідно, щоб після здійснення всіх розрахунків і зобов'язань у нього залишався такий розмір прибутку, який би дав змогу розвивати виробництво й виводити його на конкурентноздатний рівень. Тобто загальна стійкість підприємства передбачає насамперед такий рух його грошових потоків, який забезпечив би постійне перевищення доходів над витратами.

Фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємства, класифікуються за такими ознаками: за місцем виникнення (зовнішні, внутрішні); за важливістю результату (основні, другорядні); за структурою (прості, складні); за часом дії (постійні, тимчасові).

Для характеристики фінансової стійкості підприємства використовується система абсолютних і відносних показників. Найбільш узагальнюючими абсолютними показниками фінансової стійкості є відповідність або невідповідність джерел коштів для формування запасів і затрат, тобто різниця між сумою джерел коштів і сумою запасів і витрат.

Відносні показники, що характеризують фінансову стійкість підприємства можна умовно об'єднати в декілька груп: показники структури капіталу, які характеризують фінансову незалежність від зовнішніх позикових коштів; показники, що характеризують стан оборотних коштів; показники, які характеризують стан основних засобів.

Управління фінансовою стійкістю підприємства є системою принципів

та методів розроблення і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням постійного зростання прибутку, збереженням платоспроможності і кредитоспроможності, підтриманням фінансової рівноваги. Управління фінансовою стійкістю підприємства орієнтоване сьогодні переважно на розв'язання короткострокових проблем. У цих умовах поширеними є зміни завдань, пріоритетів діяльності, рішень, наслідком чого є недосконалість структури показників фінансової стійкості, зниження її рівня.

До основних цілей управління фінансовою стійкістю можна віднести: збалансування активів і пасивів (забезпечення достатності власного капіталу, гнучкої структури капіталу, організації руху капіталу); збалансованість доходів і витрат (забезпечення достатнього рівня рентабельності, зміна структури витратомісткості господарського процесу, збільшення обсягу товарообороту); збалансованість грошових потоків (забезпечення платоспроможності та самофінансування, зниження дебіторської заборгованості, забезпеченість кредитоспроможності).

Провівши оцінку фінансової стійкості АТ КІЕП, маємо зробити наступний висновок – підприємство є фінансово стійке, має власний оборотний капітал, показники фінансової стійкості в межах норми. Є труднощі нестачею високоліквідних активів, тобто у підприємства недостатньо коштів на рахунку. Отже, необхідно розглянути шляхи переведення середньо ліквідних активів у високоліквідні, або зосередитися на зниженні поточних короткострокових зобов'язань.

Основними шляхами поліпшення управління фінансовою стійкістю, які запропоновані у третьому розділі даної роботи є: розробка моделі розвитку підприємства в умовах фінансової кризи; застосування моделі оптимізації складу джерел формування поповнення оборотних коштів з метою поліпшення ліквідності та прибутковості; запровадження в діяльність АТ КІЕП платіжного календаря з метою оптимізації грошових потоків.

При врахуванні всіх використовуваних критеріїв оптимальним, на наш

погляд, найбільш прийнятним є четвертий підхід щодо джерел формування поповнення оборотних коштів, за яким підприємству вдається підвищити рівень ліквідності і фінансової стійкості, зберегти при цьому на нормальному рівні співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості, а також покрити нестачу оборотних коштів, і не виникатиме надлишок. Це дуже важливо, оскільки за наявності надлишку обігових коштів на підприємстві можливе недоотримання прибутку від вигідних інвестицій, бо кошти вкладені у виробництво, але там не є необхідними. Обраний підхід також має прийнятну для підприємства плату за фінансові ресурси. Його використання на підприємстві дає змогу значно підвищити рівень рентабельності, а отже, з'являється прибуток.

Для ефективного функціонування АТ КІЕП та підвищення ліквідності ми запропонували ряд заходів серед яких наступні: застосування передоплати та системи знижок, що забезпечить приплив грошових коштів, залучення інвестора та застосування факторингу. Останній варіант, на нашу думку є оптимальним. За умови застосування факторингу АТ КІЕП досягло б абсолютної ліквідності, тим самим наростило суму грошових коштів та зменшило дебіторську заборгованість. Під час здійснення факторингових операцій дебіторська заборгованість трансформується в наявні кошти, і отже, може бути негайно використана підприємством для виробничих цілей. Отримані грошові кошти можна з користю використати для підприємства з метою їх нарощення, а саме здійснити вигідні інвестиції, направити їх на модернізацію виробництва або покласти на банківський депозит під вигідні умови та високі процентні ставки. Вивільнити грошові кошти можна також шляхом скорочення частки виробничих запасів, що дасть змогу більше інвестувати у виробничу діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адонін С. Оцінка фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення / С. Адонін, Ю. Калашнікова // Таврійський науковий вісник. – 2020. - №4. – С. 155-160.
2. Акціонерне товариство «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект». Офіційний сайт. URL: <https://kiep.co/ru> (дата звернення: 29.12.2022).
3. Білик М.Д. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 592 с.
4. Базилінська О. Я. Фінансова стійкість у системі стратегічного управління підприємством / О. Я. Базилінська, О. І. Панченко // Проблеми економіки. – 2019. - № 1 (39). – С. 89-94.
5. Бедринець М. Д. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
6. Бланк О. І. Управління фінансами підприємств: підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 792 с.
7. Бондарчук Т. Г. Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту / Т. Г. Бондарчук, І. В. Заїчко, І. С. Бондарчук // Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту. – 2022. - № 1-2. – С. 62 – 75.
8. Буркова Л. А. Оцінка ймовірності настання банкрутства підприємств металургійної галузі як складова визначення їх інвестиційної привабливості / Л. А. Буркова // Інвестиції: практика та досвід. – 2021. - №8. – С. 34-39.

9. Вепренцова К. А. Особливості визначення фінансової стійкості на прикладі підприємств фармацевтичної промисловості / К. А. Вепренцова // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2018. – С. 176-181.
10. Власюк В. Є. Оцінка ймовірності банкрутства вітчизняних підприємств (на прикладі ПАТ «Комбінат «Тепличний») / В. Є. Власюк, К. О. Гордієнко, А. О. Пшенична // Економіка і суспільство. – 2017. - №12. – С. 68-72.
11. Гринів Б.В. Економічний аналіз торговельної діяльності : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 392 с.
12. Гіляровська Л.Т., Вехорева А.А. Аналіз та оцінка фінансової стійкості комерційного підприємства. - К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
13. Докієнко Л. Фінансове планування та аналіз на підприємстві: сучасні глобальні тренди та перспективи розвитку / Л. Докієнко // Економіка та управління підприємствами. – 2021. - №16. – С. 51 – 58.
14. Захарова Н. Ю. Підходи до формування й оцінки фінансової стійкості підприємства / Н. Ю. Захарова // Бізнес Інформ. - 2020. - №10. - С. 307–315.
15. Колодізев О. М. Теоретичні аспекти управління економічною стійкістю підприємства. Галицький економічний вісник. – 2008. № 1(16). С. 53–59.
16. Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С., Панков В. А., Герасимов А. А., Ровенська В. В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 400 с.
17. Костирко Л.А. Методичні основи оцінки потенціалу фінансової діяльності підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. №3,Т.1. С. 22 – 26.

18. Козаченко Г.В., Воронкова А.Е., Медяник В.Ю., Назаров В.В. Малий бізнес: стійкість та компенсаторні можливості: Монографія. – К.: Лібра, 2003. – 328 с.
19. Коваль О. А. Управління фінансовою стійкістю підприємства / О. А. Коваль, П. Р. Літус // Ефективна економіка. – 2020. - №12.
20. Матковський С.О. Статистика підприємств : навчальний посібник, 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : Алерта, 2013. 560 с.
21. Марцин В. С. Платоспроможність і фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства. Економіка. Фінанси. Право. – 2011. №7. С. 26-29
22. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
23. Нікола С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. / С. О. Нікола. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. – 206 с.
24. Оспіщев В.І., Нагорна І.В. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг. – 2009. № 2(10). С. 218-223.
25. Павленко О. П. Теоретичні аспекти оцінки фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств / О. П. Павленко, Д. В. Кожушко // Економічний простір. – 2021. - № 173. – С. 76-80.
26. Першко Л.О. Фінанси: навч. посібник / Л. О. Першко, М. Б. Ріппа. – Київ: ПВНЗ «ІЕЕП», 2019. – 388 с.
27. Приймак С. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції / С. Приймак, О. Волкова // Економіка та суспільство. – 2021. - №30.
28. Ткаченко М. І. Оцінювання фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення / М. І. Ткаченко, О. А. Жукова, А. О. Озоліна // Подільський науковий вісник. – 2020. - № 2 (14). – С. 45-51.
29. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Київ : Знання, 2012. 815 с.

30. Фінанси: навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с.
31. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
32. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, - 2018. - 440 с.
33. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Скаско О. І., Майор О. В., Чемерис Ю. В., Нашкерська М. М., Виклюк М. М., Килин О. В., Атаманчук З. А., Свелеба Н. А. – Львів: Растр-7, 2018. – 416 с.
34. Харакоз Л. В. Деякі аспекти фінансового аналізу за звітними показниками / Л. В. Харакоз, О. А. Фелонюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2022. - №1. – С. 49-57.
35. Хлевицька Т. Б. Фінансове планування та бюджетування: навч. посібник. – К.: Державний університет телекомунікацій, 2021. – 130 с.
36. Ясіновська І. Ф. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств / І. Ф. Ясіновська // Європейські перспективи. – 2016. - №2. – С. 169-

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

		Коди		
		2018	01	01
Дата (рік, місяць, число)				
Підприємство	АТ КІЕП	за ЄДРПОУ 16392628		
Територія	Україна	за КОАТУУ 8039100000		
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ 230		
Вид економічної діяльності	у сфері архітектури	за КВЕД 71.11		
Середня кількість працівників ¹	482			
Адреса, телефон	пр.Перемоги, буд.№4, м.Київ, 01135, (044) 236-09-32			
Одиниця виміру:	тис. грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 325	3 365
первісна вартість	1001	8 493	8 020
накопичена амортизація	1002	(5 168)	(4 655)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	331 721	327 026
первісна вартість	1011	642 995	646 736
знос	1012	(311 274)	(319 710)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	-	-
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035	3	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 969	1 378
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	337 018	331 772
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	33 156	25 101
Виробничі запаси	1101	849	1 227
Незавершене виробництво	1102	32 222	23 817
Готова продукція	1103	38	-
Товари	1104	47	57
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15 736	58 534
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	1 191	1 608
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	5	9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	865	436
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 684	2 898
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	109 874	75 289
Готівка	1166	3	1
Рахунки в банках	1167	109 871	75 288
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	14	15
Усього за розділом II	1195	162 525	163 890
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	499 543	495 662

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	993	993
Капітал у дооцінках	1405	290 990	283 562
Додатковий капітал	1410	42 883	50 108
Резервний капітал	1415	318	318
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	87 050	81 964
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	422 234	416 945
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	18 269	17 883
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	5 248	5 137
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Усього за розділом II	1595	23 517	23 020
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	28 171	34 084
розрахунками з бюджетом	1620	4 519	3 574
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 117	104
розрахунками зі страхування	1625	696	664
розрахунками з оплати праці	1630	2 712	1 978
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	8 274	2 383
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 588	6 112
Поточні забезпечення	1660	6 589	6 598
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	243	304
Усього за розділом III	1695	53 792	55 697
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
Баланс	1900	499 543	495 662

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері

статистика

ПРОЕКТ

Ідентифікаційний код 16392628

ТОБАРСТВО

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2018	01	01
16392628		

Підприємство АТ КІЕП

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2017 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	114 079	121 172
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(100 580)	(106 680)
Валовий :			
прибуток	2090	13 499	14 492
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	23 596	31 929
Адміністративні витрати	2130	(18 100)	(17 350)
Витрати на збут	2150	(1 973)	(364)
Інші операційні витрати	2180	(15 505)	(23 073)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 517	5 634
збиток	2195	-	-
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	352	12
Інші доходи	2240	348	13 213
Фінансові витрати	2250	-	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(25)	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 192	18 859
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(256)	(4 409)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 936	14 450
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	22 258
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	22 258
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	22 258
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 936	36 708

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 750	3 378
Витрати на оплату праці	2505	68 875	59 349
Відрахування на соціальні заходи	2510	15 658	13 524
Амортизація	2515	9 420	8 957
Інші операційні витрати	2520	37 544	61 220
Разом	2550	135 247	146 428

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 972 424	3 972 424
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 972 424	3 972 424
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,49	3,64
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,49	3,64
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	1,82

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

II. СТОПОВИЩА ДОХОДУ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Доходи від операційної діяльності	1000
Доходи від фінансових операцій	1010
Доходи від операцій з нерухомістю	1020
Доходи від операцій з продажів	1030
Доходи від операцій з іншими активами	1040
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1050
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1060
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1070
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1080
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1090
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1100
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1110
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1120
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1130
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1140
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1150
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1160
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1170
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1180
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1190
Доходи від операцій з іншими видами діяльності	1200

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **АТ КІЕП**
Територія **Україна**
Організаційно-правова форма господарювання
Вид економічної діяльності **у сфері архітектури**
Середня кількість працівників ¹ **468**
Адреса, телефон **пр.Перемоги, буд.№4, м.Київ, 01135, (044) 236-09-32**
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

Коди		
2019	01	01
за ЄДРПОУ		
16392628		
за КОАТУУ		
8039100000		
за КОПФГ		
230		
за КВЕД		
71.11		

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 365	6 741
первісна вартість	1001	8 020	11 528
накопичена амортизація	1002	(4 655)	(4 787)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	327 026	321 608
первісна вартість	1011	646 736	649 826
знос	1012	(319 710)	(328 218)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	205
інші фінансові інвестиції	1035	3	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 787	1 807
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	332 181	330 364
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	25 101	63 886
Виробничі запаси	1101	1 227	1 403
Незавершене виробництво	1102	23 817	62 428
Товари	1104	57	55
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	58 534	36 207
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 608	1 274
з бюджетом	1135	9	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	436	185
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 489	36 476
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	75 289	20 137
Готівка	1166	1	1
Рахунки в банках	1167	75 288	20 136
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	15	166
Усього за розділом II	1195	163 481	158 332
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	495 662	488 696

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	993	993
Капітал у дооцінках	1405	283 562	275 579
Додатковий капітал	1410	50 108	50 592
Резервний капітал	1415	318	318
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	81 964	87 754
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	(135)
Усього за розділом I	1495	416 945	415 101
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	17 883	17 868
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	5 137	6 581
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Усього за розділом II	1595	23 020	24 449
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	34 084	11 539
розрахунками з бюджетом	1620	3 574	5 041
у тому числі з податку на прибуток	1621	104	-
розрахунками зі страхування	1625	664	805
розрахунками з оплати праці	1630	1 978	2 735
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 383	292
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	6 112	2 620
Поточні забезпечення	1660	6 598	6 673
Доходи майбутніх періодів	1685	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	304	19 441
Усього за розділом III	1695	55 697	49 146
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	495 662	488 696

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	Коди		
	2019	01	01
	16392628		

Підприємство АТ КІЕП
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	81 957	114 079
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(65 349)	(100 580)
аловий :			
прибуток	2090	16 608	13 499
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	27 938	23 596
Адміністративні витрати	2130	(21 643)	(18 100)
Витрати на збут	2150	(3 613)	(1 973)
Інші операційні витрати	2180	(22 961)	(15 505)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	1 517
збиток	2195	(3 671)	-
Доход від участі в капіталі	2200	212	-
Інші фінансові доходи	2220	579	578
Інші доходи	2240	3 890	348
Фінансові витрати	2250	(512)	(226)
Втрати від участі в капіталі	2255	(6)	-
Інші витрати	2270	(3)	(25)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	489	2 192
збиток	2295	-	-
итрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(337)	(256)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	152	1 936
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	152	1 936

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 987	3 750
Витрати на оплату праці	2505	54 884	68 875
Відрахування на соціальні заходи	2510	12 027	15 658
Амортизація	2515	6 482	9 420
Інші операційні витрати	2520	35 834	37 544
Разом	2550	112 214	135 247

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 965 801	3 972 424
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 965 801	3 972 424
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,04	0,49
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,04	0,49
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0,37

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	АТ КІЕП	Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	16392628		
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	8039100000		
Вид економічної діяльності	у сфері архітектури	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників ¹	367	за КВЕД	71.11		
Адреса, телефон	пр.Перемоги, буд.№4, м.Київ, 01135, (044) 236-09-32				
Одиниця виміру:	тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

		Форма №1 Код за ДКУД 1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6 741	8 370
первісна вартість	1001	11 528	13 633
накопичена амортизація	1002	(4 787)	(5 263)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	321 781	306 854
первісна вартість	1011	650 085	624 267
знос	1012	(328 304)	(317 413)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	205	9 420
інші фінансові інвестиції	1035	3	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 807	1 313
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	330 517	325 960
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	63 886	62 173
Виробничі запаси	1101	1 403	772
Незавершене виробництво	1102	62 428	61 358
Товари	1104	55	43
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	36 207	60 022
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 274	2 123
з бюджетом	1135	1	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	185	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	36 476	17 390
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	20 137	1 860
Готівка	1166	1	2
Рахунки в банках	1167	20 136	1 858
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	166	18
Усього за розділом II	1195	158 332	143 586
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	488 849	469 546

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	993	993
Капітал у дооцінках	1405	275 579	261 718
Додатковий капітал	1410	50 592	50 668
Резервний капітал	1415	318	318
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	87 668	95 246
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	(135)	-
Усього за розділом I	1495	415 015	408 943
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	17 868	16 336
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	239	271
Довгострокові забезпечення	1520	6 581	6 235
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Усього за розділом II	1595	24 688	22 842
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	18
товари, роботи, послуги	1615	11 539	11 353
розрахунками з бюджетом	1620	5 041	8 445
у тому числі з податку на прибуток	1621	760	977
розрахунками зі страхування	1625	805	1 008
розрахунками з оплати праці	1630	2 735	3 713
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	292	2 307
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 620	2 647
Поточні забезпечення	1660	6 673	7 910
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	19 441	360
Усього за розділом III	1695	49 146	37 761
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	488 849	469 546

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	01	01
16392628		

Підприємство АТ КІЕП

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	129 259	81 957
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(109 975)	(65 349)
Валовий :			
прибуток	2090	19 284	16 608
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	20 239	27 938
Адміністративні витрати	2130	(18 772)	(21 643)
Витрати на збут	2150	(4 381)	(3 613)
Інші операційні витрати	2180	(15 600)	(22 961)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	770	-
збиток	2195	-	(3 671)
Доход від участі в капіталі	2200	-	212
Інші фінансові доходи	2220	425	579
Інші доходи	2240	25	3 890
Фінансові витрати	2250	(49)	(512)
Втрати від участі в капіталі	2255	(85)	(6)
Інші витрати	2270	(83)	(3)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 003	489
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(732)	(337)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	271	152
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(6 354)	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(6 354)	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(6 354)	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(6 083)	152

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 026	2 987
Витрати на оплату праці	2505	80 397	54 884
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 297	12 027
Амортизація	2515	9 496	6 482
Інші операційні витрати	2520	37 305	35 834
Разом	2550	147 521	112 214

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 970 706	3 965 801
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 970 706	3 965 801
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,07	0,04
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,07	0,04
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0,02

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

Додаток Г

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **АТ КІЕП**
Територія **Україна**
Організаційно-правова форма господарювання
Вид економічної діяльності **у сфері архітектури**
Середня кількість працівників **1 363**
Адреса, телефон **пр.Перемоги, буд.№4, м.Київ, 01135, (044) 236-09-32**
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

Коди		
2021	01	01
16392628		
8039100000		
230		
71.11		

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Матеріальні активи	1000	8 370	7 827
первісна вартість	1001	13 633	11 068
накопичена амортизація	1002	(5 263)	(3 241)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	306 854	298 157
первісна вартість	1011	624 267	624 004
знос	1012	(317 413)	(325 847)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	9 420	14 551
інші фінансові інвестиції	1035	3	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 313	880
Відстрочені податкові активи	1045	-	121
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	325 960	321 539
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	62 173	83 342
Виробничі запаси	1101	772	745
Незавершене виробництво	1102	61 358	82 569
Товари	1104	43	28
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	60 022	33 299
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 123	633
з бюджетом	1135	-	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17 390	17 801
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 860	6 234
Готівка	1166	2	-
Рахунки в банках	1167	1 858	6 234
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	18	56
Усього за розділом II	1195	143 586	141 366
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	1
Баланс	1300	469 546	462 906

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	993	993
Капітал у дооцінках	1405	261 718	254 174
Додатковий капітал	1410	50 668	50 804
Резервний капітал	1415	318	318
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	95 246	102 515
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	408 943	408 804
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	16 336	15 851
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	271	295
Довгострокові забезпечення	1520	6 235	5 725
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Усього за розділом II	1595	22 842	21 871
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	18	5
товари, роботи, послуги	1615	11 353	13 012
розрахунками з бюджетом	1620	8 445	5 228
у тому числі з податку на прибуток	1621	977	-
розрахунками зі страхування	1625	1 008	754
розрахунками з оплати праці	1630	3 713	2 636
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 307	1 525
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 647	513
Поточні забезпечення	1660	7 910	8 127
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	360	377
Усього за розділом III	1695	37 761	32 231
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1700	-	-
Усього за розділом IV	1900	469 546	462 906

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2021	01	01
16392628		

Підприємство АТ КІЕП

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	64 589	129 259
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(54 264)	(109 975)
Головний :			
прибуток	2090	10 325	19 284
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	9 055	20 239
Адміністративні витрати	2130	(14 471)	(18 772)
Витрати на збут	2150	(3 012)	(4 381)
Інші операційні витрати	2180	(7 023)	(15 600)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	770
збиток	2195	(5 126)	-
Доход від участі в капіталі	2200	2 457	-
Інші фінансові доходи	2220	273	425
Інші доходи	2240	2 202	25
Фінансові витрати	2250	(60)	(49)
Втрати від участі в капіталі	2255	(27)	(85)
Інші витрати	2270	(7)	(83)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	1 003
збиток	2295	(288)	-
Втрати (дохід) з податку на прибуток	2300	548	(732)
прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	260	271
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(264)	(6 354)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(264)	(6 354)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(264)	(6 354)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(4)	(6 083)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 413	3 026
Витрати на оплату праці	2505	41 834	80 397
Відрахування на соціальні заходи	2510	9 153	17 297
Амортизація	2515	5 915	9 496
Інші операційні витрати	2520	19 926	37 305
Разом	2550	78 241	147 521

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 972 424	3 970 706
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 972 424	3 970 706
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,06	0,07
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,06	0,07
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0,03

Керівник

Малахов Ю.В.

Головний бухгалтер

Гнатюк Г.С.

Зареєстровано за №: 9004947015
Львівсько
Дата реєстрації: 18.07.2022 12:08:29

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
				2022	01	01
Підприємство	Акціонерне товариство "Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут "ЕНЕРГОПРОЕКТ"	за ЄДРПОУ		16392628		
Територія	М.КІЇВ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ Р-Н	за КАТОТТГ		UA80000000001078669		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ		230		
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері архітектури	за КВЕД		71.11		
Середня кількість працівників	339					
Адреса, телефон	01135 Україна, м. Київ, проспект Перемоги, 4	2365132				

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2021 р.

А К Т И В	Код рядка	Форма №1 Код за ДКУД 1801001	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	7 827	7 231
первісна вартість	1001	11 068	11 135
накопичена амортизація	1002	3 241	3 904
Незвершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основи засоби	1010	298 157	290 458
первісна вартість	1011	624 004	624 276
знос	1012	325 847	333 818
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомість	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомість	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	14 551	15 868
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	883	493
Відстрочені податкові активи	1045	121	504
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	321 539	314 554
II Оборотні активи			
Запаси	1100	83 342	100 234
Виробничі запаси	1101	745	596
Незвершене виробництво	1102	82 569	99 617
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	28	21
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрамування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	33 299	40 430
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	633	832
з бюджетом	1135	1	51
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	51
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	17 801	17 443
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 234	480
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	6 234	480
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестрамувача у страхових резервах	1180	-	-

у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	56	225
Усього за розділом II	1195	141 366	159 695
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1	2
Баланс	1300	462 906	474 251

Плснв	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	993	993
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	254 174	246 442
Додатковий капітал	1410	50 804	50 934
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	318	318
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	102 515	110 215
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	408 804	408 902
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	15 851	15 248
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	295	237
Довгострокові забезпечення	1520	5 725	6 565
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дяк-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	21 871	22 050
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	59	54
товари, роботи, послуги	1615	13 012	17 084
розрахунками з бюджетом	1620	5 228	6 726
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	754	2 274
розрахунками з оплати праці	1630	2 636	8 594
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 525	2 626
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	513	224
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	8 127	4 886
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	377	831
Усього за розділом III	1695	32 231	43 299
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	462 906	474 251

Керівник

Малахов Юрій Володимирович

Головний бухгалтер

Гнатюк Галина Степанівна

* Кошифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Зареєстровано за №: 9004816874
Львівсько
Дата реєстрації: 05.04.2022 14:30:51

Підприємство Акціонерне товариство "Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут "ЕНЕРГОПРОЕКТ" за ЄДРПОУ _____
(називування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ

2022	01	01
16392628		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

Додаткові дані:
КВЕД _____

71.11

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	79 194	64 589
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(65 684)	(54 264)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	13 510	10 325
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	14 630	9 055
у тому числі:			
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(18 178)	(14 471)
Витрати на збут	2150	(3 151)	(3 012)
Інші операційні витрати	2180	(9 364)	(7 023)
у тому числі:			
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(2 553)	(5 126)
Доход від участі в капіталі	2200	1 317	2 457
Інші фінансові доходи	2220	220	273
Інші доходи	2240	416	2 202
у тому числі:			
<i>дохід від благодійної допомоги</i>	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(71)	(60)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(27)
Інші витрати	2270	(81)	(7)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(752)	(288)

Продовження додатка 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	883	548
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	131	260
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-264
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-264
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-264
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	131	-4

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 688	1 413
Витрати на оплату праці	2505	55 133	41 834
Відрахування на соціальні заходи	2510	12 080	9 153
Амортизація	2515	7 571	5 915
Інші операційні витрати	2520	19 323	19 926
Разом	2550	95 795	78 241

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 972 424	3 972 424
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 972 424	3 972 424
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.03000	0.06000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.03000	0.06000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0.03000

Керівник _____

Юрій МАЛАХОВ

Головний бухгалтер _____

Галина ГНАТЮК